www.glos.live

GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

Pismo ukazuje się we wtorki i piątki

Głos

Wtorek
18 września 2018
nr 70 (LXXIII)
cena: 13 kč

REGION
MŁODZI NA ŻWIRKOWISKU
STR. 3

REGION
HISTORYCZNE DNI NATO
STR. 5

niepodległa | POLSKA STULECIE ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI

Jest nowa ambasador

WYDARZENIE: Barbara Ćwioro została nową ambasador RP w Pradze. W czwartek złożyła w stolicy Republiki Czeskiej listy uwierzytelniające, dzień później spotkała się z Polakami mieszkającymi w RC w Ambasadzie RP. Zapewniła, że w pierwszą podróż poza Pragę uda się na Zaolzie.

Nowa ambasador zadeklarowała, że cały czas będzie do dyspozycji Polaków w Republice Czeskiej podczas zaplanowanej na cztery lata misji dyplomatycznej. – Objęłam urząd w szczególnym momencie, bo jesteśmy w przededniu ważnych uroczystości w Czechach i Polsce w ramach 100-lecia odzyskania przez te kraje niepodległości. Szykuje się wiele ważnych wydarzeń z urzędnikami wysokiej rangi. Liczę na państwa wsparcie w tej materii oraz udział w tych wydarzeniach – mówiła Barbara Ćwioro. Zapytana przez „Głos”, kiedy pojawi się na Zaolziu, odpowiedziała: „Jak najszybciej, jak będzie to możliwe”. – Zgodnie z przyjętymi zwyczajami dyplomatycznymi, jestem zobligowana w pierwszej kolejności do odbycia spotkań m.in. w czeskiej Izbie Poselskiej, Senacie, kancelariach prezydenta, premiera oraz Ministerstwie Spraw Zagranicznych i innych resortach. Wkrótce po tych spotkaniach wraz z konsulem generalnym Januszem Bilskim przygotujemy program mojej wizyty na Zaolziu – dodała ambasador. Przedstawiła ponadto nowego szefa Wydziału Konsularnego Ambasady RP w Pradze, Artura Łukiańczuka (pełni misję od połowy lipca br., zastąpił na tym stanowisku Marzenę Krulak – przyp. red.).

● Ambasador Barbara Ćwioro w towarzystwie wiceministra spraw zagranicznych RP, Piotra Wawrzyka. Fot. TOMASZ WOLFF

Na piątkowym spotkaniu w praskiej ambasadzie Polaków mieszkających na Zaolziu reprezentowała Helena Legowicz, prezes Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego. Mówiła nie tylko o Związku, ale również o Kongresie Polaków. Przedstawiła ponadto dziennikarzy reprezentujących media nad Olzą – redaktorów naczelnych „Zwrotu” i „Głosu” – Izabelę Żur oraz Tomasza Wolffa.

Gościem piątkowej uroczystości w Ambasadzie RP w Pradze był także wiceminister spraw zagranicznych, Piotr Wawrzyk. – Decyzja o powołaniu nowego ambasadora była oczekiwana. To też będzie dla państwa duże ułatwienie, bo pojawiła się osoba, która jest otwarta, jak sama pani ambasador zadeklarowała, na państwa postulaty. Będą one następnie przekazywane do Warszawy – przyznał Piotr Wawrzyk, który przyjechał do Pragi z... afrykańskiej Ghany.

– 2018 jest szczególny dla państwa. Właśnie teraz, w 100-lecie odzyskania przez Polskę niepodległości, możecie pokazać przywiązanie do ojczyzny. Wielkie świętowanie będzie dalej trwało, namawiam do włączenia się w obchody – mówił urzędnik Ministerstwa Spraw Zagranicznych. ◢

Pierwszy wywiad z nową ambasador publikujemy na str. 6

●●●

2018 jest szczególny dla państwa. Właśnie teraz, w 100-lecie odzyskania przez Polskę niepodległości, możecie pokazać przywiązanie do ojczyzny

Piotr Wawrzyk,
wiceminister spraw zagranicznych RP

O nowej ambasador

Skończyła filologię orientalną na Uniwersytecie Jagiellońskim. W Ministerstwie Spraw Zagranicznych pracuje od 2004 roku. W czasie swojej drogi zawodowej zmieniała kierunki – na przykład w latach 2004-2005 pracowała w Departamencie Afryki i Bliskiego Wschodu MSZ, a w latach 2016-2018 miejscem jej zatrudnienia był Departament Polityki Europejskiej.

SPOŁECZEŃSTWO

Większa przestrzeń dla dzieci

Czeski Cieszyn. Dom Dzieci i Młodzieży ma nową siedzibę i nową nazwę. Instytucja, do której uczęszcza na zajęcia co roku ok. 800-900 dzieci, przeniosła się z ul. Grabińskiej na ul. Frydecką, do budynku, który wcześniej zajmowała Szkoła Średnia Albrechta. Począwszy od 1 października DDM będzie nosił nazwę Ośrodek Czasu Wolnego „AMOS”. Na nową nazwę zdecydowano się dlatego, że placówka ta służy nie tylko dzieciom, ale odbywają się w niej także kursy dla dorosłych. STR. 2

SPOŁECZEŃSTWO

Korzenie siłą regionu

Trzyniec. W parku przy Artystycznej Szkole Podstawowej w Trzyńcu posadzono w niedzielne przedpołudnie lipę. Drzewo pamięci otwiera kolejny rozdział historii miasta. STR. 3

KULTURA

Sentymentalna wystawa

Trzyniec. Wspomnienia o kościółku w Gutach, który spłonął w nocy z 1 na 2 sierpnia ub. roku, zmaterializowały się na wystawie w Galerii Biblioteki Trzyniec. Wernisaż odbył się w ub. czwartek, wystawę pt. „Gucki kościół we wspomnieniach” można zwiedzać do 3 listopada. STR. 4

FELIETON

Pierwsze koty za płoty

Praga. Lepszej specjalistki od muzyki autorskiej nad Wisłą nie ma. Właśnie przyjechała do Pragi na trzymiesięczne stypendium twórcze, przyznane przez International Visegrad Fund. Terasa Drozda, bo o niej mowa, rozpoczyna współpracę z „Głosem”, z czego bardzo się cieszymy. Co tydzień we wtorek będzie się ukazywać jej felieton, nazwany „Drozda Głos(i)”. Dziś tekst wprowadzający. **(wot)** STR. 6

Czytaj »Głos« online

9 771212 422027 18070

NASZ »GŁOS«

Witold Kożdoń
kozdon@glos.live

W ubiegłym tygodniu, po ponad 70 latach, powrócił do Muzeum Narodowego w Warszawie XVII-wieczny obraz „Portret damy" Melchiora Geldorpa, zrabowany podczas II wojny światowej. Odzyskanie dzieła Geldorpa jest efektem współpracy polskiego ministerstwa kultury z amerykańskimi służbami śledczymi. Niestety mimo wysiłków państwa polskiego nad Wisłę nadal wracają tylko nieliczne zrabowane dzieła sztuki. I przyczyn takiego stanu jest co najmniej kilka.

Po pierwsze w czasie wojny rabowali w Polsce wszyscy. Niemcy chcieli w ten sposób uderzyć w fundament państwa polskiego, ponieważ uważali, że naród obdarty z kultury i tożsamości będzie łatwiejszy do podbicia. W efekcie obok wysokich funkcjonariuszy III Rzeszy kradli zwykli niemieccy żołnierze. Ale masowo grabili też Rosjanie, a i amerykańskim żołnierzom zdarzało się „prywatyzować" dzieła sztuki znalezione w niemieckich i austriackich zamkach. Stąd współcześnie artystyczne przedmioty pochodzące z Polski pojawiają się na aukcjach w Niemczech, Austrii, Szwajcarii i USA.

Po drugie, po II wojnie światowej prawo międzynarodowe de facto szło na rękę sprawcom, a nie ofiarom. W Niemczech i Austrii ci sami urzędnicy, którzy w czasie wojny legalizowali bezprawny odbiór obrazów żydowskim czy polskim rodzinom, zaraz po jej zakończeniu stawali się pracownikami galerii i to oni pilnowali, by nikomu nie zwracać zrabowanych dzieł sztuki. W efekcie o ile racje moralne są po polskiej stronie, to argumenty prawne już niekoniecznie.

Ale mnóstwo dzieł zwyczajnie przepadło, a wiele przykryła patyna czasu. Dzieci i wnuki funkcjonariuszy III Rzeszy obracają dziś tymi artefaktami, bo mogą – przez „zasiedzenie". W tej nierównej walce Polska coraz częściej odnosi jednak sukcesy, a powrót każdego skradzionego obrazu to ważne wydarzenie, ponieważ przynajmniej w małym stopniu zabliźnia ogromną ranę, jaką Niemcy i Sowieci zadali Polakom. Za wieloma z tych przedmiotów – zwłaszcza pochodzących z kolekcji prywatnych – kryją się również dodatkowe rodzinne dramaty, niestety Polska nie potrafi o tym opowiedzieć światu. Nie potrafimy mówić o polskich stratach wojennych i o tym, co nam wówczas zrabowano, ale być może jest również tak, że nadal bardzo wielu możnych ludzi tego świata zwyczajnie nie chce o tym słuchać.

W OBIEKTYWIE...

• **W Domu Polskim w Karwinie-Frysztacie odbyła się w piątek „rozliczeniówka" z Dolańskiego Grómu 2018. Dla setki wolontariuszy zagrał w piątek ponownie zespół Lombard, jedna z gwiazd tegorocznej imprezy organizowanej przez MK PZKO. Dochód z 9. edycji, która zgromadziła pod sceną blisko 6 tysięcy fanów, zostanie przeznaczony na ostatnią część remontu Domu Polskiego. (jb)** Fot. ZBIGNIEW MIKESZ

E-STREFA

Zapraszamy do obejrzenia zdjęć i krótkiego materiału filmowego z niedzielnej części Dni NATO w Ostrawie...

Zapraszamy do obejrzenia zdjęć z sadzenia lipy przy Artystycznej Szkole Podstawowej w Trzyńcu...

DZIŚ...
18
września 2018

Imieniny obchodzą: Irena, Stanisław
Wschód słońca: 6.23
Zachód słońca: 18.55
Do końca roku: 104 dni
(Nie)typowe święta: Międzynarodowy Dzień Geologa
Przysłowia: „Kiedy Irena z mrozem przybywa, babie lato krótkie bywa"

JUTRO...
19
września 2018

Imieniny obchodzą: January, Konstancja, Teodor
Wschód słońca: 6.25
Zachód słońca: 18.53
Do końca roku: 103 dni
(Nie)typowe święta: Dzień Emotikona
Przysłowia: „Na świętego Teodora zapełniona komora"

POJUTRZE...
20
września 2018

Imieniny obchodzą: Filipa, Franciszek
Wschód słońca: 6.26
Zachód słońca: 18.51
Do końca roku: 102 dni
(Nie)typowe święta: Ogólnopolski Dzień Przedszkolaka
Przysłowia: „Gdy we wrześniu grzybów brak, niezawodny zimy znak"

POGODA

wtorek
dzień: 22 do 24 C
noc: 14 do 12 C
wiatr: 2-4 m/s

środa
dzień: 22 do 24 C
noc: 19 do 16 C
wiatr: 2-4 m/s

czwartek
dzień: 23 do 26 C
noc: 18 do 16 C
wiatr: 1-3 m/s

Większa przestrzeń dla dzieci

• **Symboliczne przecięcie wstęgi w nowej siedzibie Domu Dzieci i Młodzieży. Od lewej: Eva Juricowa – dyrektor DDM, Vít Slováček – burmistrz Czeskiego Cieszyna, Gabriela Hřebačkowa – wiceburmistrz, Stanisław Folwarczny – wicehetman województwa.** Fot. DANUTA CHLUP

Uroczyste otwarcie nowych pomieszczeń Domu Dzieci i Młodzieży, który od 1 października będzie nosił nazwę Ośrodek Czasu Wolnego „AMOS", miało miejsce w piątek 14 września. Symbolicznego przecięcia wstęgi dokonali przedstawiciele DDM, władz miasta i województwa.

Ten budynek był własnością województwa morawsko-śląskiego. Przekazaliśmy go bezpłatnie miastu Czeski Cieszyn, ale pod warunkiem, że nadal będzie służył do celów oświatowych – powiedział „Głosowi" Stanisław Folwarczny, wicehetman województwa ds. szkolnictwa. Wyjaśnił, że w związku z niżem demograficznym i mniejszą liczbą uczniów w szkołach średnich, trzeba było rozważyć nowy sposób wykorzystania niektórych budynków szkolnych na terenie miasta.

Eva Juricowa, dyrektor Domu Dzieci i Młodzieży, podkreśliła, że placówka będzie teraz dysponowała większą powierzchnią. Oprowadzająca gości po budynku wicedyrektor Zdenka Burda pokazywała obszerne sale taneczne, sale do zajęć ruchowych, modelarskich, plastycznych, pomieszczenia na poddaszu, gdzie będą się odbywały m.in. zajęcia teatralne oraz przyrodnicze. Zajęcia w Ośrodku Czasu Wolnego rozpoczną się 1 października, już teraz przyjmowane są zgłoszenia na poszczególne kółka. Pracownicy ośrodka mają teraz pełne ręce roboty, by zaadaptować poszczególne lokale tak, by jak najlepiej służyły do celów, w jakich będą wykorzystywane. Nie wszystko jest jeszcze gotowe, ponieważ budynek został przekazany placówce do używania pod koniec czerwca.

W poprzedniej siedzibie DDM przy ul. Grabińskiej ma obecnie swoją siedzibę Kongres Polaków w RC. **(dc)**

DZIEJE SIĘ W REGIONIE

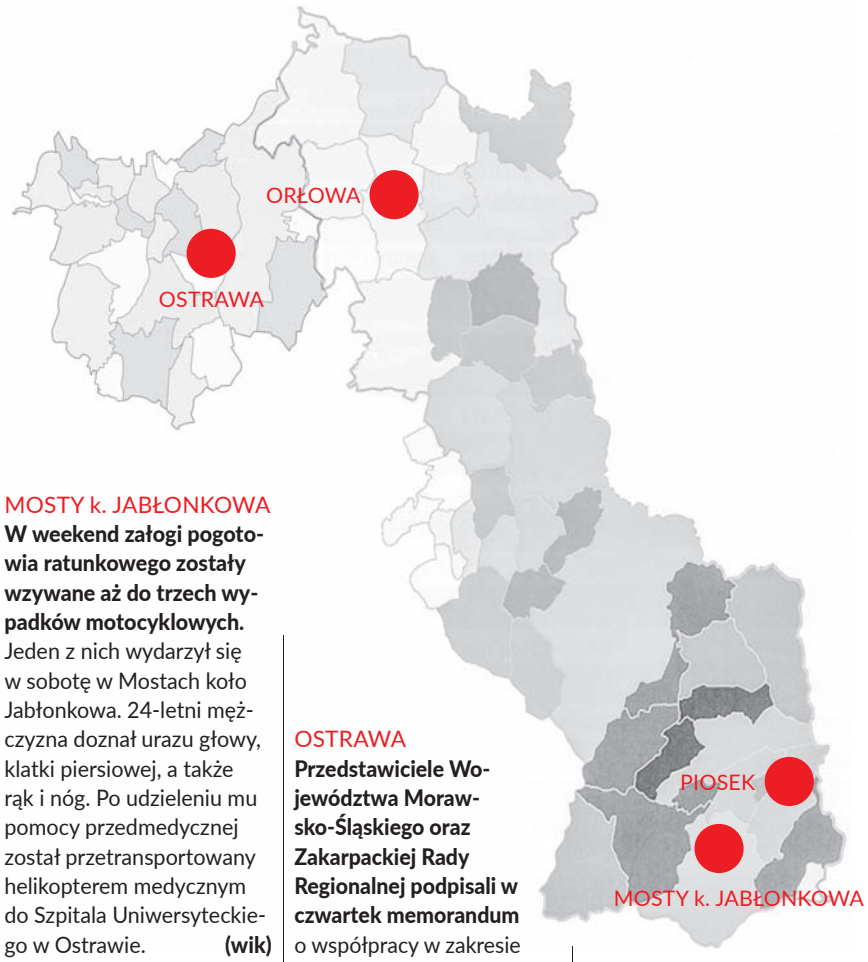

MOSTY k. JABŁONKOWA
W weekend załogi pogotowia ratunkowego zostały wzywane aż do trzech wypadków motocyklowych. Jeden z nich wydarzył się w sobotę w Mostach koło Jabłonkowa. 24-letni mężczyzna doznał urazu głowy, klatki piersiowej, a także rąk i nóg. Po udzieleniu mu pomocy przedmedycznej został przetransportowany helikopterem medycznym do Szpitala Uniwersyteckiego w Ostrawie. **(wik)**

ORŁOWA
Zmiany, które mają być przeprowadzone w szpitalach wojewódzkich, polegające na zamknięciu niektórych oddziałów, wejdą w życie pół roku później, niż zakładano. Ze względu na złożoność całego procesu, termin został przesunięty z grudnia br. na czerwiec 2019 roku. Decyzję tę podjęła Rada Województwa Morawsko-Śląskiego. Kontynuowane są rozmowy z pracownikami szpitala w Orłowej, którzy obawiają się likwidacji interny. **(dc)**

OSTRAWA
Przedstawiciele Województwa Morawsko-Śląskiego oraz Zakarpackiej Rady Regionalnej podpisali w czwartek memorandum o współpracy w zakresie szkolnictwa i edukacji, rozwoju wsi, rolnictwa i ruchu turystycznego, ochrony środowiska naturalnego, rozwoju gospodarczego, a także w sferze socjalnej i kulturze. Pierwsze rozmowy, które województwo prowadzi z ukraińskim partnerem, dotyczą możliwości pozyskania tamtejszych wykwalifikowanych pracowników służby zdrowia do pracy w naszym regionie. **(sch)**

PIOSEK
Pięć jednostek strażackich – dwie zawodowe z Trzyńca i Noszowic oraz trzy ochotnicze z Piosku, Bukowca i Jabłonkowa – gasiło w nocy z soboty na niedzielę pożar trzech budynków gospodarskich. Ogień strawił dużą drewnianą stodołę z wyposażeniem rolniczym i stolarskim oraz drewnianą i murowaną przybudówkę. Strażacy wynosili z płonących obiektów bale słomy, ostatecznie zaś opanowali żywioł w ciągu trzech godzin. Straty oszacowano wstępnie na pół miliona koron. Przyczyny pożaru są teraz przedmiotem policyjnego dochodzenia. **(wik)**

● **Trzecia Godzina Dnia podczas niedzielnego występu w Bystrzycy.** Fot. SZYMON BRANDYS

Mówią językiem Chrystusa

Piętnastoosobowy zespół TGD z Polski był gwiazdą tegorocznego Ewangelickiego Dnia Kościoła. Pop-gospelowa grupa zagrała w Bystrzycy.

TGD stanowi podsumowanie i jest zarazem finałem całego programu Ewangelickiego Dnia Kościoła, ale przecież nie o sam występ tutaj chodzi – powiedział „Głosowi" pastor Roman Raszka, senior jabłonkowskiego senioratu z parafii ewangelickiej w Bystrzycy. – Dla uczestników tegorocznych spotkań przygotowaliśmy seminaria historyczne, wykłady dla młodych z racji przypadającego w naszym kościele Roku Młodzieży oraz program dla dzieci.

Śląski Kościół Ewangelicki Augsburskiego Wyznania organizuje Ewangelickie Dni Kościoła raz w roku. Spośród pięciu senioratów: cieszyńsko-hawierzowskiego, karwińsko-ostrawskiego, trzynieckiego, frydeckiego i jabłonkowskiego za każdym razem ktoś inny odpowiada za organizację tego wydarzenia. Tym razem padło na seniorat jabłonkowski, w skład którego wchodzą parafie w Piosku, Nawsiu, Gródku i Bystrzycy. O godz. 10.00 w bystrzyckim kościele odbyło się nabożeństwo, w którym uczestniczyło – jak oszacowali organizatorzy – 1200 ludzi.

Trzecia Godzina Dnia to jeden z najbardziej znanych i najdłużej działających zespołów w Polsce wykonujących muzykę z chrześcijańskim przesłaniem. Kilkunastoosobowym ekumenicznym chórem dyryguje Piotr Nazaruk. – Za pośrednictwem tej grupy chcieliśmy dotrzeć do szerszej publiczności, nie tylko do wspólnoty ewangelików. Na ich występ przyjechali ludzie z Czech, Polski i Słowacji. TGD gościliśmy już zresztą na Zaolziu kilkakrotnie – zagrali m.in. w Śmiłowicach na Młodzieżowych Obozach Ewangelizacyjnych Xcamp – opowiadał Raszka. – Spotykamy się w roku, w którym przypominamy sobie m.in. 100. rocznicę powstania Czechosłowacji. Nasz region zawsze dotykały bolesne zmiany, granice ulegały przesunięciu, ale my dzisiaj żyjemy razem w zgodzie, mamy nabożeństwa w obu językach, ściśle współpracujemy z parafiami po drugiej stronie Olzy i stąd właśnie wziął się pomysł na dzisiejszy koncert. To jest symbol polsko-czeskich stosunków, nie ograniczamy się, nie zamykamy się w jednym kręgu, ani pod względem narodowościowym ani wyznaniowym. Jesteśmy Chrześcijanami i mówimy przede wszystkim językiem Chrystusa. **(szb)**

W SKRÓCIE

Najlepszy burmistrz

Stojący na czele Bogumina Petr Vícha, został uhonorowany tytułem najlepszego burmistrza województwa morawsko-śląskiego w latach 2014-2018. Uroczystość rozdania nagród odbyła się w Sali Hiszpańskiej Zamku Praskiego. Tytuły przyznano najlepszym samorządowcom we wszystkich czternastu województwach.

Organizatorem konkursu jest Związek Miast i Gmin RC, skupiający ponad 2700 członków spośród ok. 6250 miast i gmin leżących na terenie całego kraju. Dokonując oceny pracy samorządowców, bierze pod uwagę ich wkład w rozwój miasta lub gminy, poprawę infrastruktury i środowiska naturalnego, warunki dla przedsiębiorczości prywatnej itp. W przypadku Petra Víchy, który stoi na czele Bogumina od 24 lat, siedmioosobowe jury doceniło przede wszystkich wyeliminowanie hazardu oraz obniżenie przestępczości w mieście. **(sch)**

Odnowią zespołową garderobę

● **Tancerze „Błędowic" w strojach cieszyńskich.** Fot. DANUTA CHLUP

Zespół Regionalny „Błędowice", który w tym roku obchodził 35-lecie swojej działalności, będzie mógł się pochwalić odnowionymi, jak również całkowicie nowymi strojami. – Otrzymaliśmy dotację w wysokości 80 tys. koron z województwa morawsko-śląskiego, przeznaczoną na renowację strojów ludowych. Cały projekt opiewał na przeszło 100 tys. koron, różnicę pokryliśmy poprzez wkład własny – powiedział „Głosowi" Piotr Chroboczek, prezes MK PZKO w Hawierzowie-Błędowicach.

Naprawą strojów, uzupełnieniem brakujących elementów, jak również uszyciem kilku nowych kompletnych strojów zajęła się Renata Staś, członkini Koła, która prowadzi pracownię krawiecką specjalizującą się w szyciu strojów regionalnych. **(dc)**

Korzenie siłą regionu

● **Prezydent Věra Palkovská i dyrektor huty Jan Czudek sadzą lipę – drzewo pamięci w trzynieckim parku.** Fot. SZYMON BRANDYS

Podczas niedzielnej uroczystości w Trzyńcu prezydent Věra Palkovská mówiła, że jest to wyjątkowy moment. – Obchodzimy Ewangelicki Dzień Kościoła, 100. rocznicę powstania Czechosłowacji oraz świętujemy włączenie naszego miasta do grona miast statutarnych. Rok 2018 to początek kolejnego rozdziału w naszej historii – kontynuowała.

Awans Trzyńca – jak przypominano – był bardzo żmudnym procesem legislacyjnym. Impuls do jego rozpoczęcia wyszedł ze strony dyrektora generalnego Huty Trzynieckiej Jana Czudka. – Musimy być jako region na pierwszym miejscu, stąd ta decyzja. Najtrudniejsze było zdobyć się na odwagę, by w ogóle wystartować w tym biegu o awans. Staliśmy się pełnowartościowym miastem w Republice Czeskiej, mamy zatem większe znaczenie, ale i odpowiedzialność – wyjaśniał „Głosowi" Czudek.

Uroczystość posadzenia drzewa pamięci razem z prezydent Trzyńca prowadzili przedstawiciele miejscowych kościołów – pastor Michal Klus z trzynieckiej parafii ewangelicko-augsburskiej oraz proboszcz parafii rzymskokatolickiej František Vrubel. Każdy mógł zasypać korzenie lipy ziemią, jako pierwsi za łopaty chwycili przedstawiciele miasta oraz huty, pełnomocnik rządu RC ds. województwa morawsko-śląskiego senator Jerzy Cienciała i konsul generalny RP w Ostrawie Janusz Bilski. Spotkanie uświetniły występy uczniów pobliskiej Artystycznej Szkoły Podstawowej oraz Kwartetu Dętego Śląskiego Kościoła Ewangelickiego Augsburskiego Wyznania z Oldrzychowic. **(szb)**

Papierowy challenge dla Żwirki i Wigury

Żwirkowisko i Dom Polski w Cierlicku zapełniły się w piątek młodymi ludźmi. Pamięć polskich lotników uczciło ponad 200 szóstoklasistów z polskich szkół podstawowych.

– Dzisiaj jesteście dla nas najważniejsi – podkreślał prezes MK PZKO w Cierlicku-Kościelcu, Tadeusz Smugała. – Składamy dziś kwiaty nie tylko Żwirce i Wigurze, bo w tym jubileuszowym roku przypominamy sobie też inne ważne rocznice, wśród nich 100-lecie odzyskania przez Polskę niepodległości i 100-lecie polskiego lotnictwa wojskowego.

Dla uczniów polskich szkół była to oryginalna lekcja historii. – O Żwirkowisku już słyszałam, ale nigdy tutaj nie byłam – powiedziała „Głosowi" Eliška Gabrhel z Suchej Górnej. – Moja mama opowiadała mi o tej katastrofie, ale dziś mogłam się dowiedzieć czegoś więcej. Przyznam jednak, że te wydarzenia mnie trochę przerażają i sama bałabym się latać. – Fajnie tutaj jest, podoba mi się rzeźba na pomniku. Jeśli chodzi o historię tego miejsca, to uczyliśmy się już jej w szkole – dodawał Adrian Mazur z jabłonkowskiej podstawówki.

● **Uczniowie 6 klas przygotowują papierowe samoloty do symbolicznego lotu.** Fot. SZYMON BRANDYS

Harcerze z Drużyny Harcerskiej im. Żwirki i Wigury pod wodzą drużynowego Andrzeja Glaca przygotowali dla uczestników imprezy tradycyjny symboliczny papierowy Challenge.

Ponadto uczestnicy „Młodego Żwirkowiska" obejrzeli wystawy historyczną i wojskową w Domu Polskim im. Żwirki i Wigury, mogli polatać w symulatorze lotów, wzięli udział w pikniku, ponadto zobaczyli pokaz sprzętu wojskowego przygotowany przez Jednostkę Wojskową AGAT z Gliwic. Po raz pierwszy w ramach imprezy zorganizowano również Narodowe Czytanie „Przedwiośnia" – fragmenty powieści Stefana Żeromskiego przeczytali dyrektor Departamentu Edukacji, Kultury i Dziedzictwa Ministerstwa Obrony Narodowej RP Paweł Hut, prezes Kongresu Polaków w RC Mariusz Wałach, kierownik Sceny Polskiej Teatru Cieszyńskiego Bogdan Kokotek i prezes MK PZKO Tadeusz Smugała.

– Jestem wdzięczny za wasze zaangażowanie w działalność społeczną, dzięki wam dziś w tym szczególnym miejscu możemy oddać hołd dwom wybitnym Polakom – słowa uznania do najmłodszych uczestników uroczystości w swoim liście (odczytanym przez konsula) skierował Adam Kwiatkowski, sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta RP. **(szb)**

Sentymentalna wystawa

450-letnia historia drewnianego kościoła pw. Bożego Ciała została zaprezentowana w Galerii Biblioteki Trzyniec za pośrednictwem fotografii, tekstów, obrazów, a także autentycznych barokowych rzeźb w drewnie, pochodzących z tej świątyni, które zachowały się dzięki temu, że już od kilkudziesięciu lat znajdowały się w zbiorach Muzeum Beskidów we Frydku-Mistku. Uwagę poświęcono także dużemu remontowi kościoła, przeprowadzonemu w latach 2011-2012, na wystawie przedstawiono ponadto efekty badań archeologicznych, przeprowadzonych na zgliszczach budowli.

Danuta Chlup

Organizatorami wystawy są Muzeum Ziemi Cieszyńskiej w Czeskim Cieszynie oraz miasto Trzyniec. Autor ekspozycji, David Pindur, przypomniał znaczenie zniszczonego zabytku sakralnego. – Historię guckiego kościoła badam systematycznie od 2011 roku. W tym okresie zgromadziłem szereg informacji pochodzących z archiwów oraz mnóstwo materiałów ikonograficznych związanych z tym zabytkiem kultury. Ze względu na zbiór bezpowrotnie utraconych, nadzwyczaj wartościowych artefaktów z epoki renesansu i baroku, które wchodziły w skład wyposażenia wnętrza kościoła, jego zniszczenie jest dla mnie osobiście, jak również dla całego środowiska kulturalnego i historycznego, jeszcze bardziej bolesne. Aczkolwiek przygotowanie wystawy nie było dla mnie łatwe, trzeba publicznie przypominać, co wszystko utraciliśmy – powiedział historyk. Prezydent Trzyńca, Věra Palkovská, przypomniała, że gucki kościółek był trzynieckim „rodzinnym srebrem", dlatego trzeba czynić starania, by jak najszybciej został odbudowany. W kweście publicznej, której dochód zostanie przeznaczony na wyposażenie wnętrza, znajduje się aktualnie ok. 3,5 mln koron.

Wiadomo już, że do odbudowanego kościoła trafi rzeźba Matki Boskiej Fatimskiej, którą w prezencie dla władz Trzyńca przywiózł właściciel portugalskiej firmy, budującej obwodnicę miasta. Również ten posąg można było oglądać na wernisażu.

Jednym z eksponatów był model kościoła, wykonany przez Jana Blizňáka z Frydku-Mistku. Blizňák stworzył już całą kolekcję modeli drewnianych budowli sakralnych z naszego regionu, ostatnim jego dziełem jest miniatura zabytkowego kościółka w Olbrachcicach. – Model kościółka w Gutach robiłem już dawno, mniej więcej dziesięć lat temu. Pamiętam, że długo chodziłem koło kościoła, robiąc fotografie i pomiary. Ktoś z miejscowych przyglądał mi się podejrzliwie. Chyba dwa dni później zginął dzwon, pomyślałem wówczas, że będę pierwszym podejrzanym. Ale dzwon, na szczęście, szybko się odnalazł – opowiedział „Głosowi" historyjkę związaną z powstaniem modelu.

● Goście wernisażu słuchają słów Davida Pindura.

● Matka Boża Fatimska, podarowana przez Portugalczyków.

● Uczestnik wernisażu przygląda się artefaktom z Muzeum Beskidów.

● Rzeźba świętego, wypożyczona z Muzeum Beskidów.
Zdjęcia: DANUTA CHLUP

Pożary drewnianych kościołów w regionie

1964 – Cicha (k. Frensztatu pod Radhoszczem), **1993** – Międzyrzecze Górne (k. Bielska), **2002** – Ostrawa-Hrabowa, **2013** – Istebna-Stecówka, **2017** – Trzyniec-Guty. Wszystkie, z wyjątkiem istebniańskiego, pochodziły z XVI wieku. W Hrabowej i na Stecówce wybudowano już repliki pierwotnych budowli.

Jaśnie Pan na pocztówkach

2500

kart pocztowych liczy kolekcja Jana Jonszty. Część z nich można oglądać w Muzeum Drukarstwa

Dziś rozpoczynamy obchody setnej rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Ale żeby coś rozpocząć, najpierw trzeba coś zamknąć. I stąd pomysł na tę wystawę – mówił w piątek Karol Franek, gospodarz cieszyńskiego Muzeum Drukarstwa. W muzealnej galerii „Przystanek" można teraz oglądać wystawę „Jaśnie Pan na pocztówkach". Ekspozycja dedykowana jest cesarzowi Franciszkowi Józefowi II, potrwa do 9 października, a zaprezentowane pocztówki pochodzą z kolekcji Jana Jonszty.

– Jan Jonszta pochodzi z Karwiny i ma wiele zbierackich zainteresowań. U nas gości po raz pierwszy. Jego zbiór pocztówek z cesarzem „Francem Jozefem" jest imponujący, a przy tym to jedyna taka kolekcja w naszym regionie. Dlatego bardzo się cieszymy, że udało nam się namówić pana Jana do organizacji tej wystawy – mówił Franek.

W muzealnej galerii przy ul. Głębokiej 50 zgromadzono 200 pocztówek i jest to jedynie niewielki fragment kolekcji liczącej około 2500 kart pocztowych. – Moim zdaniem cesarz Franciszek Józef II to sympatyczna postać, do tego pocztówek, na których widnieje, zachowało się do dziś bardzo dużo. Szacuję, że jest ich ponad pięć tysięcy. Niektóre z nich są przepiękne, ale trzeba też dodać, że bywają drogie – mówił Jan Jonszta, który zbiera pocztówki z Franciszkiem Józefem od 2009 r. Jak jednak zaznaczył, na co dzień interesują go również inne tematy, w tym na przykład szeroko rozumiana wojskowość.

Cieszyńska wystawa dokumentuje życie legendarnego władcy Austro-Węgier od jego najmłodszych lat po śmierć. Zebrano na niej pocztówki będące portretami cesarza, są tam jego karykatury i polityczne satyry, jakie ukazywały się w państwach rywalizujących z CK Monarchią. Pokazano widokówki dokumentujące cieszyńskie wizyty Franciszka Józefa, a także pocztówki dedykowane cesarzowi, wydawane przez poszczególne miasta cesarstwa. I tak obejrzeć można karty pocztowe z Witkowic, Morawskiej Ostawy, Ołomuńca, Litwinowa, Karlowych Warów, Liberca, Opawy czy Pragi, ale są tam również kartki z Lwowa, a nawet... Warszawy.

● **Cieszyńską wystawę można oglądać do 9 października.** Fot. WITOLD KOŻDOŃ

– W tej serii za szczególnie cenną uważam pocztówkę z naszych Trzanowic, ponieważ takie małe miejscowości nie wydawały ich zazwyczaj dużo – tłumaczył Jonszta. – Ciekawy jest ponadto uwieczniony na kartach pocztowych trójkąt trzech cesarzy, czyli miejsce, gdzie w latach 1846-1915 zbiegały się granice europejskich mocarstw biorących udział w rozbiorze Polski: Niemiec, Austro-Węgier i Rosji. Mam także wiele pocztówek, na których Franciszek Józef został uwieczniony razem z niemieckim cesarzem Wilhelmem II Hohenzollernem. Tych kart zebrałem dwa albumy – przyznał Jonszta. **(wik)**

Historyczne Dni NATO

Każdego roku główny organizator Dni NATO – Stowarzyszenie Jagello 2000, stara się, by wydarzenie miało jakiś konkretny motyw. W 2018 przypada 100-lecie niepodległości, dlatego też w sobotę i niedzielę można było podziwiać szereg historycznych pojazdów, postaci czy akcesoriów.

Tegoroczne, już XVIII Dni NATO odbyły się na lotnisku Leoša Janačka w Mosznowie. W sumie imprezę odwiedziło około 220 tysięcy osób, z czego aż 125 tys. w niedzielę. Co roku pojawia się coraz więcej Polaków. Chodzi jednak nie tylko o widzów... Od 2015 roku ich regularnym gościem jest Jednostka Wojskowa AGAT z Gliwic. Oczywiście na imprezie nie mogło również zabraknąć m.in. Amerykanów ze swoimi latającymi fortecami. Więcej zdjęć można obejrzeć na naszej stronie internetowej, www.glos.live. **(endy)**

Zdjęcia: NORBERT DĄBKOWSKI

ROZMOWA Z NOWĄ AMBASADOR RP W PRADZE, BARBARĄ ĆWIORO

Ogromny awans i wyzwanie

Tomasz Wolff

Zdaję sobie sprawę, że o konkretny termin będzie dziś, tak na gorąco, trudno, ale chociaż coś w przybliżeniu może pani powiedzieć?
– Złożenie wizyty na Zaolziu w jak najwcześniejszym terminie jest priorytetem mojej misji jako ambasadora RP w Republice Czeskiej. Zgodnie z przyjętymi zwyczajami dyplomatycznymi, jestem zobligowana w pierwszej kolejności do odbycia spotkań w czeskiej Izbie Poselskiej, Senacie, kancelariach prezydenta, premiera oraz Ministerstwie Spraw Zagranicznych i innych resortach. Równocześnie złożę wizyty u dziekana Korpusu Dyplomatycznego oraz u ambasadorów państw Unii Europejskiej oraz innych ważnych krajów.
Wkrótce po tych spotkaniach wraz z konsulem generalnym Januszem Bilskim przygotujemy program mojej wizyty na Zaolziu. Będzie to jedna z moich pierwszych wizyt poza Pragą.

Na ile zna pani Polaków mieszkających w Republice Czeskiej, szczególnie na Zaolziu, ich problemy?
– Ta znajomość jest na dziś dobra. Bardzo dobrze poznam problemy już wkrótce, zresztą państwo mi je przybliżycie sami. Na pewno jednak jestem świadoma sytuacji Polaków na Zaolziu, przygotowując się do mojej misji w Pradze, otrzymywałam i czytałam dużo dokumentów na temat Polaków, opracowanych przez pracowników ambasady i konsulatu. Mam świadomość sytuacji, jaka u was jest.

Pracuje pani w dyplomacji od wielu lat i – mówiąc kolokwialnie – jadła pani chleb z niejednego pieca. Jak pani sytuuje misję w Pradze na tle tego, co robiła pani dotychczas?
– Praga to jest dla mnie ogromne wyzwanie. Ambasada RP w stolicy Republice Czeskiej to jedna z najważniejszych polskich placówek dyplomatycznych na świecie. Czechy to nasz sąsiad, strategiczny partner polityczny w Europie Środkowo-Wschodniej, szczególnie w Grupie Wyszehradzkiej, ale także w ramach „Dziewiątki bukaresztańskiej”, Trójmorza czy wreszcie Unii Europejskiej i NATO. Przyjazd do Pragi to dla mnie ogromny awans i zarazem wyzwanie. ◢

••• *Złożenie wizyty na Zaolziu w jak najwcześniejszym terminie jest priorytetem mojej misji*

• **Barbara Ćwioro z piątkowym „Głosem”. Lektura jedynego polskiego dziennika ukazującego się na Zaolziu na pewno pozwoli pani ambasador na poznanie najważniejszych spraw i bolączek Polaków.**
Fot. TOMASZ WOLFF

DROZDA GŁOS(I)

Teresa Drozda

Pierwsze koty za płoty

Czechy dodają energii. Od kilku lat, przynajmniej raz na pół roku, a jak się uda to częściej, staram się tu wpaść, na dzień, trzy, tydzień. Naładować akumulatory. Nasłuchać się czeskiego. Nauśmiechać. Jesień 2018 jest pod tym względem wyjątkowa – przyjechałam do Pragi na całe trzy miesiące. International Visegrad Fund przyznał mi stypendium twórcze, a dokładnie zaprosił (po konkursie) na trzymiesięczną rezydencję literacką do Pragi. Z każdego kraju Grupy Wyszehradzkiej (V4) jest w Pradze jeden rezydent. Do Krakowa, Budapesztu i Bratysławy pojechali także pisarze, dziennikarze lub tłumacze ze wszystkich czterech krajów. Każde stypendium jest inne, bo każdy jego beneficjent ma inny plan. Mój zakłada, że przez tych 12 tygodni poznam jak najwięcej ludzi, obejrzę jak najwięcej filmów, spektakli, posłucham koncertów i – zgodnie ze swoją profesją – będę rozmawiać. Przede wszystkim z czeskimi artystami różnych profesji. Chciałabym stworzyć coś, co roboczo nazywam „subiektywnym przewodnikiem kulturalnym” – raczej po ludziach niż miejscach. Nie chcę się skupiać tylko na Pradze. Mam w planach wycieczki do Brna, Ołomuńca, Ostrawy. Nie wiem jak jest na Śląsku Cieszyńskim, ale w centralnej Polsce o czeskiej kulturze wiemy naprawdę niewiele (w porównaniu na przykład z amerykańską, brytyjską czy francuską), czeskich artystów nie znamy, a czeskie piosenki koniecznie musimy rozumieć. Do wątku „rozumienia piosenek” kiedyś jeszcze wrócę, bo działa on na mnie jak płachta na byka, a że swoimi praskimi zwierzeniami będę państwa raz na tydzień zajmować, sposobność powinna się zdarzyć.

●●●

Przeszło 25 lat jestem dziennikarką radiową, od zawsze związaną z Polskim Radiem i jego regionalnymi rozgłośniami. Zaczynałam w Radiu Olsztyn, teraz pracuję w warszawskim Radiu dla Ciebie, współpracuję też z Jedynką i Trójką. Zajmuję się polską piosenką autorską, wiem o niej sporo i pewnie dlatego, na zasadzie analogii, moim pierwszym zainteresowaniem w Czechach była i jest piosenka. Najlepiej autorska. Bo z piosenek można się bardzo dużo dowiedzieć o kulturze w ogóle. Wystarczy uważnie ich słuchać i podążać za tropami. Mnie dostarczał ich najpierw Jaromír Nohavica. Słuchając jego piosenek sprawdzałam kim są/byli Vladimír Merta, Jiří Suchý, Karel Hašler, Karel Kryl, a sięgając po ich życiorysy i piosenki trafiałam na kolejne nazwiska i tropy. Nadal zresztą tak robię, bo wciąż wiem niewiele, wciąż odkrywam coś nowego. W naturalny sposób szukam też analogii w polskiej kulturze – tworząc takie porównania łatwiej jest opowiadać tym, którzy chcą słuchać. Układając swój „subiektywny przewodnik kulturalny” będę w pierwszej kolejności przyglądać się artystom, którzy mają związki z Polską, a więc mogliśmy ich oglądać w czeskich filmach (znają państwo nazwiska aktorów z „Arabelli” albo „Kobiety za ladą”?), mamy na półkach ich książki, nucimy ich piosenki. Utwór „Widzicie ludzie flagi na budzie”, od którego zaczynał się chyba każdy Kabarecik Olgi Lipińskiej na przełomie lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych, powstał w Czechach! Hit Jiřego Suchego i Jiřego Šlitra z 1962 roku.

●●●

Pierwszy tydzień w Pradze minął mi na załatwianiu spraw. Przede wszystkim biletu miesięcznego. Przyjaciel i znakomity pisarz mieszkający w Pradze Mariusz Surosz (17 października ukazuje się nowe, poszerzone wydanie jego znakomitej książki „Pepiki. Dramatyczne stulecie Czechów”) podpowiedział, że najwygodniej i najtaniej będzie wyrobić mi kartę „Lítačka”, która umożliwia kupienie długoterminowych biletów, a reklamowana jest sloganem „Lítejte po Praze svobodně”. Po stolicy Czech nie warto poruszać się samochodem. Zostają autobusy, metro i moje ukochane tramwaje. Nie znam zbyt wielu europejskich stolic, ale tramwaje w Pradze to prawdziwy komunikacyjny cud. Jeżdżą często, jeżdżą długo, zaczynają około czwartej rano, kończą po północy, jeżdżą prawie wszędzie. Najpopularniejsze linie w godzinach szczytu co 3-4 minuty. Już kilka lat temu zorientowałam się, że nie metro, a właśnie tramwaj jest w Pradze najbardziej pomocny – zwłaszcza turyście. Metro przydaje się wtedy, gdy trzeba przejechać z krańca na kraniec miasta. Jeśli jednak mam do pokonania dwie lub trzy stacje – wybieram tramwaj. Na takim odcinku może jechać kilka minut dłużej, ale nie trzeba zjeżdżać głęboko w dół, a potem zastanawiać się, w którą stronę pójść, gdzie się wyjdzie i czy na pewno tam, gdzie się chciało. Rezerwując nocleg w Pradze, najpierw sprawdzam jak daleko mam do tramwaju i jakie linie do dyspozycji. Tym razem na wybór mieszkania wpływu nie miałam i drżałam – będzie tramwaj czy nie. Jest. Cztery linie, w tym bardzo popularna i często jeżdżąca „9”. Nie pod samym domem, trzeba kawałek dojść, w dodatku pod górę, bo mieszkam na Žižkowie, ale to wszystko drobiazgi. Do dworca mam dwa przystanki, do Placu Wacława cztery – żyć nie umierać. Tylko jak wyrobić taką kartę? Bardzo prosto. Trzeba przygotować dokument ze zdjęciem, zdjęcie i udać się do praskiego magistratu, na ulicę Jungmannową. Tam bardzo sympatyczne i kompetentne panie w ciągu pięciu minut kartę nam wyrobią. Nie trzeba mieć praskiego meldunku, nie trzeba niczego innego udowadniać, wystarczy przyjść i wyrazić wolę posiadania takiej karty. Nawet będąc obcokrajowcem. Ekspresowe wyrobienie „Lítački” kosztuje 200 koron, trzymiesięczny bilet 1480 – zatem sumując obie kwoty za dzień jazdy płacę niecałe 19 koron (około 3 zł), podczas gdy najtańszy, trzydziestominutowy bilet kosztuje 24 korony. A pożytek z „Lítački” jest jeszcze taki, że przyjeżdżając do Pragi za kilka miesięcy, na dłużej niż trzy dni – po prostu ją doładuję i znów, bez żadnych ograniczeń, będę latać po Pradze.

●●●

Za tydzień opowiem państwu (radiowość zawsze bierze we mnie górę) o parkowaniu i o wydarzeniach, które współorganizowane są przez Instytut Polski w Pradze, w ramach programu „sPOLeCZně”. Mam szczęście, że moja rezydencja wypadła właśnie w czasie, gdy Polska i Czechy przygotowują się do świętowania stulecia odzyskania niepodległości, bo dzieje się dużo i w zasadzie na każdym kroku można trafić na jakąś plenerową wystawę albo koncert albo dyskusję nawiązującą do najróżniejszych momentów tego stulecia. W Pradze tę rocznicę widać. ◢

100-LECIE ODZYSKANIA PRZEZ POLSKĘ NIEPODLEGŁOŚCI (30, 31)

Defilada klęski

8 czerwca 1946. W Londynie odbywa się Defilada Zwycięstwa, w której uczestniczą wojska krajów zwycięskiego sojuszu. Bez żołnierzy Polski, która przegrała.

Symbolicznym wymiarem powojennego układu geopolitycznego Europy staje się 8 czerwca 1946 w Londynie Defilada Zwycięstwa, w której idą reprezentanci zwycięskich wojsk sojuszniczych II wojny. Udziału odmawia Związek Sowiecki, którego wizja Wojny Ojczyźnianej nie akcentuje znaczenia Wielkiej Brytanii. Pominięta zostaje także Polska, choć jej oddziały stacjonują nadal w Europie Zachodniej. Tak też objawia się „żelazna kurtyna", oddzielająca Zachód od sfery sowieckiej. W Defiladzie nie uczestniczą polscy żołnierze, nawet lotnicy, którzy podczas bitwy o Anglię skutecznie bronili Londynu. Uległość sojuszników wobec dyktatu Stalina staje się nie tylko zawstydzająca moralnie, obnaża zarazem skalę ich politycznych błędów – niebawem ma się okazać, jak szkodliwa jest taka gra z totalitarnym dyktatorem. Dla Polski, tracącej suwerenność, londyńska manifestacja jest potwierdzeniem klęski.

Karol Estreicher, historyk sztuki, w dzienniku

Wszyscy tu (w Polsce) liczą na interwencję Anglii i Ameryki w sprawę naszego ustroju. Nic podobnego się nie stanie! Od chwili, gdy w 1941 roku Niemcy wypowiedziały wojnę Rosji – nasze sprawy, nasza niepodległość już była przegrana. Dziś jasno to widzę. Ale nie ludzie tutejsi. Inteligencja przedwojenna ciągle sądzi, że komunizm w Polsce jest przejściowy.

Warszawa, 27 lipca 1945

Karol Estreicher, „Dziennik wypadków", t. 1. Kraków 2001

Dowództwo I Korpusu Polskiego w odezwie do żołnierzy

Koledzy! W dniu 20 marca 1946 jednostronnym oświadczeniem ministra (spraw zagranicznych Wielkiej Brytanii Ernesta) Bevina, złożonym w parlamencie, zostały rozwiązane Polskie Siły Zbrojne na obczyźnie. Stało się zadość żądaniom moskiewsko-warszawskim. Wśród frazesów o zasługach armii polskiej i obłudnych wyrazów o potrzebie powrotu żołnierzy dla pracy w ojczyźnie – pogrzebano nadzieję narodu polskiego: wolną armię polską.

Szkocja, 21 marca 1946

Instytut Polski i Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie, sygn. LOT AV 10/2

Henryk Józewski, działacz polityczny, w liście do Prezydenta RP na uchodźstwie Władysława Raczkiewicza

Dziś przechodzimy okres może najtrudniejszy – koszmar sowiecki, który trąci dostojewszczyzną, dławi i demoralizuje życie polskie. Żywotność narodu polskiego jest jednak nieprawdopodobna. Naród walczy o swe istnienie, o zachowanie swej osobowości kulturalnej, którą Sowiety zniekształcać usiłują, o dobra duchowe i materialne, o wolność. Wyrazem koszmaru, może najwymowniejszym, jest (Bolesław) Bierut – „prezydent" Polski w Belwederze, Bierut szpicel sowiecki. Taka jest rzeczywistość oficjalna Polski, Polski bez Wilna i Lwowa, Polski sowietyzowanej siłą terroru wszechogarniającego życie.

Podkowa Leśna, 12 maja 1946

„Karta" 7/1992

Z artykułu w polskim dzienniku

Rząd warszawski odrzucił zaproszenie brytyjskie do wzięcia udziału w Defiladzie Zwycięstwa, wyznaczonej na 8 czerwca w Londynie. (...) Rząd brytyjski zrezygnował z udziału przedstawicieli jednostek (Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie), które walczyły pod Narwikiem, Tobrukiem, Monte Cassino i Falaise. Przewidziano jedynie, że grupa polskich lotników z Battle of Britain (bitwy o Anglię) zostanie wmieszana w szeregi RAF. I to jednak zostało potraktowane przez warszawskich komunistów jako kamień obrazy.

(...) W ten sposób żelazna kurtyna, obowiązująca dziś we wszystkich przejawach życia międzynarodowego, zostanie również zastosowana do święta, którym londyńczycy pragnęli uczcić swe zasłużone zwycięstwo.

Londyn, 31 maja 1946

„Dziennik Polski i Dziennik Żołnierza" z 31 maja 1946

Gen. Władysław Anders, dowódca rozwiązanych Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie

Stanowisko władz brytyjskich wywołało wśród Polaków i żołnierzy polskich nawet nie żal, lecz raczej zakłopotanie ze względu na sojusznika, z którym związało nas rzetelnie piękne i wydatne braterstwo broni. Nie było to dla nas obrazą, przeciwnie – sądziliśmy, że przykro będzie raczej tym żołnierzom sojuszniczym, którzy defilują, iż ich polscy koledzy z walk tej wojny nie maszerują wraz z nimi. Względy natury politycznej, tak jak już wielokrotnie w stosunku do nas, nawet i w tej dziedzinie przeważyły szczególnie rażąco.

Londyn

Władysław Anders, „Bez ostatniego rozdziału", Lublin 1992

• **Londyn, 8 czerwca 1946. Parada dla uczczenia zwycięstwa w II wojnie światowej.** Fot. Domena publiczna

Pozór legitymacji

19 stycznia 1947. Odbywają się wybory do „sejmu ustawodawczego". Podobnie jak poprzednio w „głosowaniu ludowym"– fałszywe wyniki konstytuują władzę.

Brutalna pacyfikacja Polski przez Sowietów i oddanych im polskich komunistów, początkowo maskowana, staje się z czasem oczywistością. Jednak, dla zachowania choćby formalnych pozorów, zaprowadzany przez nich system totalitarny trzyma się werbalnie demokratycznej fasady, przydatnej propagandowo. Zastosowany na masową skalę terror, niszczący opozycję polityczną i zbrojną, ma obezwładnić społeczeństwo – tak, by straciło nadzieję na wolność obywatelską i niepodległość państwa.

Referendum, przeprowadzone przez komunistów 30 czerwca 1946, mające być potwierdzeniem ich prawa do rządzenia, zostaje drastycznie sfałszowane. Cały system oszustw wewnętrznych zostaje wzmocniony przez ekipę sowieckich fałszerzy, która wypełnia na nowo blisko połowę protokołów: klęskę referendum zamieniają w sukces. Podobnie komuniści wygrywają wybory. Podstawą ich władzy jest kłamstwo.

Władysław Gomułka, I sekretarz PPR, w przemówieniu na Plenum KC PPR

Polskie Stronnictwo Ludowe (zgrupowane wokół Stanisława Mikołajczyka) zmierza w perspektywie do faktycznego usunięcia nas – PPR – od decydującego wpływu na życie polityczne i gospodarcze kraju, do sprowadzenia naszej partii do roli mało znaczącego czynnika politycznego. (...) Cały wysiłek partii winien zmierzać do wykazania reakcyjności PSL, oderwania od PSL demokratycznych elementów.

Warszawa, 3 października 1945

Archiwum Ruchu Robotniczego, t. VII, Warszawa 1982

Stanisław Mikołajczyk, wicepremier i prezes PSL, w przemówieniu na wojewódzkim zjeździe PSL

Mogą nas pozamykać, mogą nas terroryzować, jest nas jednak taka masa i tak jesteśmy do swych ideałów przywiązani, że nas nie złamią.

Warszawa, 23 listopada 1945

Stanisław Mikołajczyk w Stronnictwie i w Parlamencie (1945–1947), Szreniawa 1992

Ernest Bevin, minister spraw zagranicznych Wielkiej Brytanii, w przemówieniu w Izbie Gmin

Rząd brytyjski jest obecnie poważnie zaniepokojony liczbą morderstw politycznych, jakie zostały popełnione w różnych częściach Polski w ciągu ostatnich tygodni, w okolicznościach, które wskazują na współudział polskiej policji bezpieczeństwa. Uważam za konieczne, by rząd polski położył natychmiast kres tym zbrodniom, aby wolne i nieskrępowane wybory mogły odbyć się tak szybko, jak to możliwe, zgodnie z postanowieniami krymskimi (z lutego 1945).

Londyn, 23 stycznia 1946

Krystyna Kersten, „Narodziny systemu władzy. Polska 1943–1948", Poznań 1990

Winston Churchill, przywódca opozycji, w przemówieniu w Izbie Gmin

Polsce odebrano możliwość wolnego wyrażania jej aspiracji narodowych. (...) Jest ściśle kontrolowana przez zdominowany przez Sowietów rząd, który nie śmie przeprowadzić wolnych wyborów z udziałem obserwatorów trzech lub czterech wielkich mocarstw. Los Polski rysuje się jako niekończąca się tragedia i my, którzy całkowicie nieprzygotowani weszliśmy z jej powodu do wojny, obserwujemy ze smutkiem nieoczekiwany wynik naszych zabiegów.

Londyn, 5 czerwca 1946

Krystyna Kersten, „Narodziny systemu..."

Zygmunt Klukowski, ordynator szpitala, w dzienniku

Wszystko żyje pod znakiem jutrzejszego referendum, czyli „głosowania ludowego". Słupy i ściany zalepiono plakatami („3 x tak"). Na rynku odbył się wiec propagandowy, na którym aż nadto wyraźnie ujawnił się nastrój ludności. Mówcom wciąż przerywano, wyśmiewano ich i gwizdano. W kilku miejscach rozlepiono na mieście ręcznie wykonane plakaty: „Bolszewickie referendum" – z karykaturą Stalina oraz odpowiednimi napisami i hasłami. U dołu każdego plakatu napis: „Za zerwanie plakatu – kara śmierci" albo „Ja cię obserwuję". Przed tymi odezwami publiczność zatrzymywała się przez cały dzień. I rzeczywiście nikt ich nie zerwał.

Szczebrzeszyn, 29 czerwca 1946

Zygmunt Klukowski, „Zamojszczyzna", Warszawa 2017

Z protestu PSL do Generalnego Komisarza Głosowania Ludowego

Komisje (Okręgowe), w skład których wchodzili członkowie PSL, stwierdziły usunięcie autentycznych protokołów Komisji Obwodowych i zastąpienie ich standaryzowanymi protokołami, sporządzonymi przez te same osoby, z podrobieniem podpisów członków Komisji oraz nieprawdziwymi wynikami głosowania. (...)

Głosów „trzy razy tak" przeciętnie było około 5 procent. (...) Społeczeństwo polskie we wszystkich jego warstwach jest do głębi wstrząśnięte powyższymi nadużyciami i z całkowitą nieufnością odnosi się do wyników (zdecydowana większość odpowiedzi „tak") ogłoszonych w prasie.

Warszawa, 9 lipca 1946

„Opozycja antykomunistyczna w Polsce 1944–1956. Wybór dokumentów", Warszawa 1990

Kpt. Zdzisław Broński „Uskok"

Najbardziej trzeźwą oceną rzeczywistości będzie uświadomienie sobie, że wróg jest bez porównania silniejszy i że w walce łatwo można zginąć, ale – czy to znaczy, że trzeba skwapliwie korzystać z rzucanych przez wroga ochłapów łaski? Łaski podstępnej?! Zważajmy na to, aby takie słowa, jak: Polska, Polak, Honor, Wolność – nie pozostały pustymi dźwiękami.

Powiat lubartowski, po 23 kwietnia 1947

Zdzisław Broński „Uskok", „Pamiętnik. 1941-maj 1949", Warszawa 2004

1918-2018 100 NIESKOŃCZENIE NIEPODLEGŁA
Ośrodek Karta
SENAT RP

• **Projekt współfinansowany w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą. Szczegóły na stronach: www.nieskonczenieniepodlegla.pl oraz www.karta.org.pl**

SPORT

Futbol bywa bezlitosny

Jak wiadomo, „gdyby” w piłce nożnej nie ma racji bytu. I nie tylko w futbolu. Piłkarze Karwiny w meczu 8. kolejki Fortuna Ligi zmarnowali w Teplicach z tuzin dogodnych okazji, przegrywając po dwóch błędach w obronie 1:2. W tabeli karwiniakom należy się trzynasta lokata.

Janusz Bittmar

Są takie dni w roku, kiedy nic nie wychodzi. Można strzelać jak z kałasznikowa, a pociski nie trafiają do celu. – Straciliśmy niepotrzebnie punkty. Ten mecz był do wygrania. W pierwszej połowie mogliśmy prowadzić trzy do zera i byłoby po krzyku – stwierdził ofensywny pomocnik Karwiny, Ondřej Lingr. Młodego piłkarza, którego w polu karnym ugotował brak cierpliwości, w 61. minucie zmienił Eric Ramirez. Wenezuelski napastnik jako jedyny wpisał się na listę karwińskich strzelców, jego trafienie głową z 79. minuty było jednak łabędzim śpiewem ekipy Romana Nádvorníka. Gospodarze przetrwali wszystkie niedogodności, włącznie ze stałymi fragmentami gry w doliczonym czasie. Dosłownie centymetrów zabrakło w 96. minucie... bramkarzowi Berkovcowi, który desperacko wspomógł kolegów w ataku.

Suchej nitki na swoich zawodnikach nie pozostawił tym razem szkoleniowiec Karwiny, Roman Nádvorník. – Zwycięstwo wręczyliśmy Teplicom w prezencie. Przegraliśmy po głupich, naiwnych błędach w obronie – skomentował spotkanie karwiński szkoleniowiec. – W drugiej połowie zdecydowałem się na zmiany w ustawieniu. Przemeblowanie drużyny przełożyło się na naszą aktywniejszą grę w ofensywie. Znów jednak zabrakło nam efektywności – dodał.

W weekend przez chwilę w fotelu lidera znajdowali się piłkarze Zlina. W końcu wyprzedziły ich Slavia Praga i Viktoria Pilzno, niemniej dla drużyny Michala Bílka (byłego szkoleniowca reprezentacji RC) ten sezon wygląda na razie bardzo obiecująco. Wczoraj po zamknięciu numeru w hicie kolejki Banik Ostrawa zmierzył się ze Spartą Praga. ◢

• **Kolejny mecz na stoperze zaliczył Filip Panák.** Fot. ARC fkteplice

FORTUNA LIGA

TEPLICE – KARWINA 2:1

Do przerwy: 2:0. Bramki: 31. Žitný, 38. Vaněček – 79. Ramirez. Karwina: Berkovec – Čolić, Panák, Janečka, Moravec – Mertelj, Budínský – Tusjak (46. Ba Loua), Lingr (61. Ramirez), Letić (73. Guba) – Wágner.
Lokaty: 1. Slavia 21, 2. Pilzno 21,... 13. Karwina 6 pkt.

Weekendowy serwis piłkarski

Fot. PETR RUBAL

FNL

TRZYNIEC – SOKOLOW 2:0

Do przerwy: 1:0. Bramki: 29. Omasta, 58. Hejný. Trzyniec: Adamuška – Ilko, Kušnír, Čelůstka, Bedecs, Janoščín (72. Janošík) – Omasta (82. Schwendt), Vaněk, Weber, Šumbera – Hejný (68. Dedič).

Aż do ósmej kolejki dane było czekać piłkarzom Trzyńca (na zdjęciu) na pierwsze zwycięstwo w nowym sezonie. Włodarze klubu uzbroili się w cierpliwość, zaufali dotychczasowemu trenerowi Jiřemu Nečkowi, a w nagrodę drużyna wreszcie sięgnęła po komplet punktów. – Nie lubię panikować. Trener Neček udowodnił w zeszłym sezonie, że zna receptę na wygrywanie – powiedział „Głosowi” szef klubu, Karel Kula. Receptę na zwycięstwo znalazł w 29. minucie Omasta, którego świetnie obsłużył Ilko. Na 2:0 podwyższył w 58. minucie Hejný, po indywidualnej akcji Janoščína wykończonej ostrym dośrodkowaniem w pole karne. Trzyńczanie pozostają na ostatnim miejscu w tabeli. Po weekendzie pojawiło się jednak światełko w tunelu.

Lokaty: 1. Cz. Budziejowice 18, 2. Hradec Kralowej 17, 3. Ujście nad Łabą 16,... 16. Trzyniec 4 pkt.

DYWIZJA

HERZMANICE – DZIEĆMOROWICE 1:4

Do przerwy: 0:1. Bramki: 28. Mantey – 51. i 85. Řapek, 55. Macko, 60. Egri. Dziećmorowice: J. Stach – Mleziva, Hrtánek, Skoupý, Alič – Macko (72. Uher), Mičola, Škuta, Egri (88. Kondziolka) – Řapek, Zb. Pospěch (89. Ligocký).

Trener Dziećmorowic, Josef Jadrný, skorzystał w meczu z usług nowej akwizycji, Tomáša Mičoli. Piłkarz, który stracił miejsce w podstawowym składzie pierwszoligowego Banika, w czwartej lidze z pewnością będzie należał do pierwszoplanowych postaci. Goście w efektywności i przygotowaniu kondycyjnym przewyższali gospodarzy różnicą klasy.

HAWIERZÓW – FRYDLANT 1:0

Do przerwy: 1:0. Bramka: 38. Zupko. CZK: Hottek (H). Hawierzów: Směták – Guendouze, Matušovič (67. Macík), Igbinoba – Klejnot, Wojnar (84. Bujok), Zupko, Skoupý – Hottek, Bibaku (75. Bajzath), Dawid.

Wyrównane spotkanie rozstrzygnął na korzyść Indian przepięknym uderzeniem Pavel Zupko. Hawierzowski pomocnik zgasił trudną piłkę i nie namyślając się zbyt długo – uderzył z dystansu w okienko.

BOGUMIN – HRANICE 2:2

Do przerwy: 0:1. Bramki: 71. Baculák, 84. Halaška – 45. Kundrát, 64. Vyka. Bogumin: Švrčina – Sittek, Moskal (56. Baculák), Košťál, Ferenc (82. Kubinski) – Latocha, Vaclík, Fr. Hanus, Leibl, Halaška – Lišaník (65. M. Hanus).

Boguminiacy lepiej zagrali w drugiej połowie, kiedy to gonili dwubramkową stratę. Kontaktowego gola zdobył głową Baculák, wyrównał z karnego Halaška. W końcówce zimnej krwi zabrakło Martinowi Hanusowi, który bliski był zdobycia zwycięskiego gola.

Lokaty: 1. N. Jiczyn 21, 2. Dziećmorowice 13, 3. Slavičín 13,... 5. Hawierzów 12, 12. Bogumin 8 pkt.

M. WOJEWÓDZTWA

Cz. Cieszyn – P. Polom 2:0 (Vlachovič, Zogata), Haj – L. Piotrowice 0:0, Datynie Dolne – Bilowec 0:4, Břídličná – Hlubina 1:0, Bruszperk – Polanka 3:0, Karniów – Czeladna 0:1, Frensztat – Szonów 3:1, Oldrzyszów – St. Biela 1:2. Lokaty: 1. Frensztat 22, 2. Czeladna 21, 3. Cz. Cieszyn 16,... 6. L. Piotrowice 13, 13. Datynie D. 6 pkt.

IA KLASA – gr. B

Hrabowa – Śmiłowice 0:2 (Barteczek, Míra), Dobra – Bystrzyca 1:2 (dla gości: Králíček 2), Luczina – Sl. Orłowa 4:2 (dla gości: Kempný, Nowinski), Stonawa – Jabłonków 5:0 (Zoller 3, Mančař, Ristovský), Olbrachcice – Jistebnik 2:1 (dla gosp.: Chumchal, Kociolek), Libhošť – Dobratice 4:2, St. Miasto – Wracimów 0:1. Lokaty: 1. Bystrzyca 18, 2. Wracimów 12, 3. Dobratice 12,... 5. Jabłonków 9, 6. Orłowa 9, 7. Stonawa 8, 9. Śmiłowice 7, 13. Olbrachcice 4 pkt.

IB KLASA – gr. C

Sucha Górna – Wędrynia 2:1, Zabłocie – L. Piotrowice B 2:1, Mosty k. J. – Toszonowice 3:5, Sedliszcze – Nydek 1:2, Wacławowice – I. Piotrowice 2:2, Lutynia D. – Oldrzychowice 3:1, Wierzniowice – Gnojnik 4:0. Lokaty: 1. Lutynia Dolna 18, 2. Sucha Górna 15, 3. Wierzniowice 13 pkt.

MP KARWIŃSKIEGO

G. Błędowice – L. Łąki 4:3, G. Hawierzów – B. Rychwałd 1:6, Sj Pietwałd – V. Bogumin 6:1, Sn Hawierzów – Żuków Górny 6:2, TJ Pietwałd – Dąbrowa 5:2. Lokaty: 1. TJ Pietwałd 15, 2. Sj Pietwałd 12, 3. G. Błędowice 12 pkt.

MP FRYDEK-MISTEK

Bukowiec – Baszka 3:3, Gródek – Hukwaldy 5:3, Niebory – Piosek 0:2. Lokaty: 1. Liskowiec 15, 2. Piosek 12, 3. Kozlowice 11 pkt.

(jb)

Jestem przekonany, że w trakcie trwania turnieju będziemy poprawiać naszą grę

Michał Kubiak, kapitan reprezentacji Polski siatkarzy

Szable poszły w ruch

Nie tak wyobrażali sobie początek sezonu pod Jaworowym. Hokeiści Trzyńca nawiązali w weekend do słabego występu z piątkowej pierwszej kolejki ekstraligi, przegrywając z Ołomuńcem u siebie 2:3. Komplet punktów po dwóch kolejkach posiadają Witkowice. Ostrawiane w niedzielę pokonali Spartę, jednego z faworytów rozgrywek.

Janusz Bittmar

Przegrana na własne życzenie

W pierwszej tercji jeszcze nic nie wróżyło drugiej porażki w nowym sezonie. Podopieczni trenera Václava Varadi po bramkach Krajíčka i Ciencialy prowadzili 2:0. W drugiej tercji trzyńczanie stanęli, a w trzeciej kompletnie się rozkleili w obronie. Na 2:2 wyrównał w 40. minucie Káňa po kiksie bramkarza Hamerlíka, dobił zaś gospodarzy Mráz po kolejnej niefortunnej interwencji trzynieckiego golkipera. – Przykro mi, że sam wpakowałem zespół w takie tarapaty. Wyrównująca bramka po moim błędzie rozkręciła ołomunieckich hokeistów – stwierdził po męsku golkiper Peter Hamerlík. Jiří Raszka, asystent głównego szkoleniowca Stalowników, ocenił zaangażowanie zespołu, akcentując również walory przeciwnika. – Goście w ostatniej odsłonie zagrali świetnie w obronie. Zablokowali sporo strzałów, ciasno zrobiło się pod ich bramką – zaznaczył Raszka. Jak zatem wyjść z impasu szybko i w miarę najmniej boleśnie, tym bardziej że forma obu trzynieckich golkiperów pozostawia wiele do życzenia? – Przed nami pięciomeczowe tournée po obcych lodowiskach. Pole do popisu mamy, wierzę w ten zespół – zapewnił Raszka. W czasie, kiedy asystent trenera Václava Varadi rozmawiał grzecznie z dziennikarzami, w szatni Stalowników w bardziej ostrym tonie przemawiali do hokeistów Václav Varaďa i Marek Zadina. Wydelegowany do premierowej rozmowy młody obrońca Martin Gernát nie przestraszył się jednak wyzwania. Mówił rzeczowo, bez owijania w bawełnę. – Z przegranej nie robimy tragedii. Przed nami kolejne kolejki, nie wyciągajmy wniosków z dwóch porażek na wstępie sezonu. Mamy mocną drużynę, którą stać na wiele w tym sezonie – powiedział w kierunku dryfujących dyktafonów.

W obliczu dwóch porażek na wstępie rozgrywek, spowodowanych m.in. kiksami bramkarzy Hrubca i Hamerlíka, nasuwa się pytanie, czy nie postawić w kolejnym spotkaniu na sprowadzonego w letniej przerwie młodziutkiego Nicka Malíka. Syn byłego znakomitego obrońcy Marka Malíka, na chwilę obecną piastującego stanowisko drugiego trenera Frydka-Mistka, przygotowuje się ze Stalownikami od trzech miesięcy do swojego debiutu w barwach podbeskidzkiego klubu. Okazja nadarzyła się teraz przednia. Umieć złapać okazję – to dewiza polskiego napastnika Arona Chmielewskiego. Reprezentant Polski w swoim piątym sezonie pod Jaworowym we wrześniu awansował do elitarnej formacji i co za tym idzie, otrzymuje od trenerów bardzo dużo czasu na lodowisku. Chmielewski w pojedynku z Ołomuńcem należał do wyróżniających się postaci w trzynieckim zespole. Próbował akcji indywidualnych, celnie podawał do partnerów, grał ostro pod bandą. Do pełni szczęścia zabrakło tylko goli.

• **Z krąkiem szarżuje trzyniecki napastnik Tomáš Marcinko.** Fot. hcocelari

Witkowice stuprocentowe

W zupełnie odmiennych nastrojach znajdują się hokeiści Witkowic. Podopieczni trenera Jakuba Petra w niedzielę w pięknym spektaklu pokonali jednego z faworytów tego sezonu. Sparta wracała do stolicy na tarczy, z przegraną 2:3. Bramki dla Witkowic zdobyły nowe akwizycje – napastnicy Jakub Lev i Jan Schleiss. Bliski hat tricka był w meczu Jakub Lev, w końcu wychowanek pilzneńskiego hokeja musiał „zadowolić się" zaledwie dwoma celnymi trafieniami do siatki Sparty. – Zmarnowałem karnego, ale cóż, liczy się wygrana całego zespołu, a nie indywidualne zasługi. Na wstępie sezonu cechuje nas determinacja, gramy w stylu „jeden za wszystkich, wszyscy za jednego" – stwierdził Lev. – Sparta nie wykorzystała w meczu dwóch przewag liczebnych 5 na 3 i to chyba przesądziło sprawę – ocenił witkowicki napastnik. Cała Ostrawa żyła w weekend jeszcze innym „El Clasico", poniedziałkowym piłkarskim hitem Banika ze Spartą (mecz zakończył się po zamknięciu tego numeru – przyp. JB). – Będę oczywiście trzymał kciuki za Banik. My swój plan wykonaliśmy w stu procentach.

TIPSPORT EKSTRALIGA

TRZYNIEC – OŁOMUNIEC 2:3

Tercje: 2:0, 0:2, 0:1. Bramki i asysty: 12. Krajíček (Roberts Bukarts), 14. Cienciala (Gernát, Adamský) – 26. Kolouch, 40. J. Káňa (J. Knotek), 51. Mráz (Tomeček). Trzyniec: Hamerlík – M. Doudera, Krajíček, Matyáš, D. Musil, F. Haman, Gernát, M. Adámek – O. Kovařčík, Marcinko, Chmielewski – Svačina, Cienciala, Adamský – Hrňa, M. Kovařčík, Roberts Bukarts – Dravecký, Viedenský, Hladonik.

WITKOWICE – SPARTA 3:2

Tercje: 3:2, 0:0, 0:0. Bramki i asysty: 5. Lev (Olesz, Trška), 14. Schleiss (Trška, Dej), 17. Lev (Trška, Dej) – 12. Jarůšek (Blain, Košťálek), 14. Forman (Pavelka, Kalina). Witkowice: Bartošák – Hrbas, Baranka, Šidlík, de la Rose, Výtisk, Trška – Szturc, Roman, Tybor – Olesz, Lev, Schleiss – Dej, Mahbod, D. Květoň – Kucsera, Š. Stránský, Zdráhal – Pytlík.
Lokaty: 1. Litwinów, 2. Ołomuniec, 3. K. Brno, 4. Witkowice po 6 pkt.,... 12. Trzyniec 0 pkt. W piątek: Karlowe Wary – Trzyniec i Ml. Bolesław – Witkowice (17.30).

Dwutygodniowa tułaczka

Karuzela Tipsport Ekstraligi rusza ponownie w najbliższy piątek. Stalownicy Trzyniec rozpoczynają dwutygodniowe tournée po obcych lodowiskach. Na początek mecz w Karlowych Warach, finał 5 października w Litwinowie. Powód tułaczki? Musical dla dzieci „Królewna Śnieżka na lodzie" zaplanowany w Werk Arenie na 5 października. Trzyniecka mekka hokeja na lodzie zamieni się więc w bajkową strefę dla najmłodszych. Po powrocie do Werk Areny kibice hokeja doczekają się jednak szlagieru z prawdziwego zdarzenia – derbów z Witkowicami (7. 10.).

I LIGA HOKEJA

WSECIN HAWIERZÓW 2:3 (k)

Tercje: 1:0, 0:0, 1:2 – 0:0. Bramki i asysty: 14. Pechanec (Jonák, Březina), 55. Kucharczyk (Jonák, Rob) – 41. Dujsík (L. Bednář), 55. Matai (Pořízek), dec. karny Rehuš. Hawierzów: Lukáš – Chroboček, Matai, Luža, Houdek, Dudek, Dujsík – R. Veselý, F. Seman, Rehuš – Maruna, Haas, L. Bednář – Gřeš, Pořízek, Bambula – Macuh, Cihlář.

Hokeiści AZ Hawierzów wywalczyli w weekend cenne dwa punkty na tafli faworyta ze Wsecina. Drugi punkt zapewnił gościom w karnych Branislav Rehuš. – W trzeciej tercji zagraliśmy chyba ciut lepiej od gospodarzy. A ukoronowaniem naszej gry były udane karne – podsumował zawody trener Hawierzowa, Jiří Režnar.

Lokaty: 1. Poruba 11, 2. Kladno 10, 3. Cz. Budziejowice 9, 4. Hawierzów 8,... 12. Frydek-Mistek 3 pkt. **(jb)**

W SKRÓCIE

MŚ SIATKARZY: WCZORAJ IRAN, DZIŚ BUŁGARIA. Polscy siatkarze realizują jak na razie plan minimum na mistrzostwach świata w Bułgarii i Włoszech. Biało-czerwoni pokonali kolejno Kubę, Portoryko i Finlandię, wczoraj po zamknięciu numeru zmierzyli się z coraz lepiej grającym w siatkówkę Iranem. Na zakończenie zmagań grupowych podopieczni Vitala Heynena zagrają dziś wieczorem ze współgospodarzami imprezy, Bułgarami (19.30).

●●●

MOCNY SPADEK JANOWICZA. Co z Jerzym Janowiczem? Takie pytania zadają ostatnio fani polskiego tenisa. Spieszymy z odpowiedzią. Janowicz, który jeszcze trzy lata temu należał do nadziei polskiego tenisa ziemnego, z obłoków runął na ziemię. Na chwilę obecną Polak plasuje się na 402. miejscu w rankingu ATP. Najwyżej sklasyfikowanym polskim zawodnikiem jest Hubert Hurkacz, który utrzymał 95. lokatę. Na czele rankingu bez zmian. Prowadzi Hiszpan Rafael Nadal, wyprzedzając Szwajcara Rogera Federera i Serba Novaka Djokovica.

●●●

PIĄTEK IDZIE JAK BURZA. Krzysztof Piątek znakomicie zaaklimatyzował się w Genui. Polski piłkarz w niedzielę zdobył czwartą bramkę w sezonie, wpisując się jako jedyny na listę strzelców wygranego 1:0 meczu pomiędzy drużynami Genoa CFC a Bolonia FC. Piątek, który do klubu z Genui przyszedł w przerwie letniej z Cracovii za 4 miliony euro, został prawdziwym objawieniem włoskiej Serii A.

(jb)

INFORMATOR

GŁ-505

Ogłoszenia do »Głosu« przyjmowane są w dni powszednie:

• W redakcji „Głosu" przy ul. Strzelniczej 28, Czeski Cieszyn w godz. 8.30-15.30, tel. 558 731 766 e-mail: *info@glos.live* • W firmie Hudeczek Service, sp. z o.o. - Studio Graficzne, Hudeczek Service sp. z o.o., Olbrachcice, Stonawska 340, w godz. 8.00-15.00, *e-mail: ad.servis@hudeczek.cz.* • W Odd. Literatury Polskiej, Biblioteki w Karwinie-Frysztacie (przy rynku) w po: 13.00-18.00, wt: 8.00-12.30, 13.00-18.00, czw: 8.00-12.30, 13.00-18.00, pt: 8.00-12.30, 13.00-17.00. Poza godzinami otwarcia złożenie ogłoszenia można uzgodnić (telefonicznie pod nr.: 596 312 477 lub 724 751 002, e-mail: *knih-k1pl@rkka.cz.*

CO W TEATRZE

SCENA POLSKA – HAWIERZÓW: Namiętna kobieta (18, godz. 19.00); **SCENA CZESKA – BOGUMIN**: Morálka paní Dulské (18, godz. 19.00).

CO W KINACH

HAWIERZÓW – Centrum: Iniemamocni 2 (18, 19, godz. 16.00); Bistro ramen (18, godz. 17.30); Predator (18,19, godz. 19.00); Všechno bude (18, 19, godz. 20.00); Człowiek, który zabił Don Kichota (19, godz. 17.30); Alfa (19, 20, godz. 17.30); Odlotowy nielot (20, godz. 16.00); **KARWINA – Centrum**: Alfa (18, godz. 18.00); Sweet Country (18, godz. 20.00); Hotel Transylwania 3 (19, godz. 17.15); Jan Palach (19, godz. 19.30); Czarne bractwo (20, godz. 19.00); **TRZYNIEC – Kosmos**: Všechno bude (18, 19, godz. 17.30); Důvěrný nepřítel (19, godz. 20.00); Niesamowita historia Wielkiej Gruszki (18, 19, godz. 14.00); Po čem muži touží (20, godz. 17.30); Predator (20, godz. 20.00); **CZ. CIESZYN – Central**: Sąsiedzi (19, godz. 17.30); MEG (20, godz. 18.00); Po čem muži touží (20, godz. 20.00); **CIESZYN – Piast**: Młodzi tytani: Akcja! Film (18-20, godz. 15.00); Niezwykła podróż fakira, który utknął w szafie (18-19, godz. 16.45); Jestem taka piękna (18, 19, godz. 18.30); Zakonnica (18, 19, godz. 20.30; 20, godz. 18.30).

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ČT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00; powtórka na antenie ČT2, niedziela od godz. 19.20.
POLSKIE AUDYCJE: po-pt: godz. 19.05 Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz.
RADIO KATOWICE: „U Polaków za Olzą" – niedz. godz. 9.15 na 103 FM; powtórka: pon. godz. 23.05.

CO W TERENIE

CZ. CIESZYN – PZKO w Cz. Cieszynie-Centrum zawiadamia uczestników wycieczki do Katowic i Opola, że spotkanie po wycieczce odbędzie się w Klubie PZKO przy ul. Bożka w dniu 19. 9. o godz. 17.00.
CZ. CIESZYN-SIBICA – MK PZKO zaprasza na tradycyjne Święto Ziemniaka, czyli „Kobzolszoł" w sobotę 22. 9. o godz. 14.00 do Domu Polskiego PZKO oraz przyległego ogrodu. W programie: dzieci ze szkoły w Sibicy, wystawa fotografii Ladislava Podeszwy z Mostów koło Jabłonkowa, występ zaprzyjaźnionego zespołu ludowego z Jasienicy. Loteria, bufet, smaczna kuchnia, wspólna zabawa zapewnione.
HAWIERZÓW-MIASTO – Klub Emerytów zaprasza na spotkanie klubowe 20. 9. o godz. 15.00 do świetlicy przy ulicy Horymira.
KARWINA – Dyrekcja Szkoły Podstawowej w Karwinie-Frysztacie zaprasza na Spotkanie Jubileuszowe pracowników Szkoły Podstawowej w Karwinie-Frysztacie i Karwinie-Nowym Mieście, w sobotę 3. 11. o godz. 16.00 w Domu PZKO w Karwinie-Frysztacie. Udział w spotkaniu prosimy potwierdzić do 30. 9. telefonicznie (nr tel. 596 317 672) lub na adres e-mailowy (jubileusz@seznam.cz).
PTTS „BŚ" – Zaprasza na jubileusz schroniska na Martiňaku w dniu 28. 9. Organizuje go KČT, sekcja historyczna MSK. Uroczystość rozpoczyna się o godz. 11.00. Odjazd autobusu z Karwiny o godz. 7.15, z Cz. Cieszyna o godz. 745, z Hawierzowa o godz. 8.05 – przystanek „Těšínská". Cena przejazdu 170 kc. Są jeszcze wolne miejsca. Informacje: H. Twardzik, tel. 608 620 424.
▲ informuje, że odjazd na wycieczkę autokarową na Małą Fatrę (Kl. Magura – Suchý – Strečno) jest w sobotę 22. 9. o godz. 6.00 z Karwiny, o godz. 6.20 z Cz. Cieszyna, o godz. 6.35 z Trzyńca (dworzec aut.), następnie w 5 min. odstępach: Wędrynia, Bystrzyca, Gródek, Jabłonków. Proszę nie zapomnieć o dokumentach, ubezpieczeniu, euro. Info tel.: 605 239 165.
ORŁOWA-PORĘBA – Zarząd MK zaprasza wszystkich członków i sympatyków w sobotę 22. 9. o godz. 14.00 do ogrodu obok Domu PZKO na Pożegnanie Lata, połączone ze spotkaniem absolwentów PSP w Orłowej-Łazach. W programie „Niezapominajki" i „Old Boys Band".
STONAWA – Klub Kobiet MK PZKO do uczestniczek wycieczki 20 września do Muzeum Kisuckiej Wsi i na Ochodzitą. Odjazd o godzinie 8.00 z parkingu PZKO. Potrzebny dowód osobisty lub paszport, obowiązkowo 4 euro na wstęp do muzeum i kolejkę, złote i euro na drobne wydatki według uznania. Powrót o godzinie 17.00.
UWAGA! Zapraszamy na koleżeńskie spotkanie nauczycieli po 64 latach od matury (rok 1954) we wtorek 18. 9. o godz. 13.00 do restauracji Na Strzelnicy w Cz. Cieszynie.

OFERTY

Biuro podróży CK A-Z TOUR serdecznie zaprasza na wyjątkową wycieczkę objazdową po Polsce w dniach 26-30 września, w ramach której pragniemy Państwu pokazać największe zabytki UNESCO, jak również przedstawić główne ośrodki z życia kulturalnego i historycznego tego kraju. Można będzie podziwiać m.in.: Kalwarię Zebrzydowską, kopalnię soli w Wieliczce, Wawel w Krakowie, pałac królewski w Warszawie, zamek krzyżacki Malbork, miasto Gdańsk, Sopot, Toruń i przepiękny Wrocław w rewelacyjnej cenie 5 550 kc! Wszystkich bardzo serdecznie zapraszamy. Tel. 558 986 800-2 albo www.ckaztour.cz.
GŁ-504

KONCERTY

KARWINA-FRYSZTAT – Zapraszamy w niedzielę 23. 9. o godz. 16.00 do kościoła Podwyższenia Krzyża Świętego na ostatni koncert 14. Festiwalu Muzyki Organowej „Karwińskie organy". Na organach zagra Marta Wierzgoń, absolwentka studiów gry organowej w Bratysławie i Mechelen w Belgii, inicjatorka karwińskich festiwali organowych i stały ich dramaturg. Koncertowała w Polsce, Słowacji, Włoszech, Niemczech, Austrii i Rosji. Na początek i koniec koncertu zagra dwa utwory swojego syna Michała, tegorocznego absolwenta Prywatnego Uniwersytetu Muzycznego Antona Brucknera w austriackim Linzu. W ramach programu Erasmus Michał uzupełniał studium również w Paryżu. Zaśpiewa też światowej sławy karwiński Chór Koncertowy „Permoník", laureat wielu prestiżowych konkursów chóralnych w Szwecji, Grecji, Wielkiej Brytanii, Rosji, Japonii, Chinach, Australii i USA. Kierownikiem artystycznym zespołu jest Eva Šeinerowa, dyrygentem zaś Martina Jurikowa.

ŻYCZENIA

Szczęścia, zdrowia, pomyślności,
do najpóźniejszej starości,
błogosławieństwa Bożego
i wszystkiego najlepszego.

Dnia 21 września 2018 obchodzi 90. urodziny

pani MARIA KARPETA
z Marklowic

Z tej okazji dużo zdrowia, 100 lat życia i więcej oraz wszelkiej pomyślności na dalsze lata życzą syn Jan z całą rodziną. RK-108

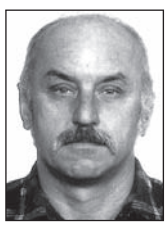

Dnia 16 września 2018 obchodził 60. urodziny

pan TADEUSZ BADURA
z Gutów, długoletni pracownik konserwacji elektrycznej w zakładzie produkcji koksu Huty Trzynieckiej

Wszystkiego najlepszego, spełnienia marzeń, odwagi w realizacji planów i odrobinę szczęścia życzy żona Zdeňka wraz z całą rozgałęzioną rodziną. GŁ-500

„Głos" jest finansowany ze środków Ministerstwa Kultury RC, Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP, Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie, Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie, i Stowarzyszenia „Wspólnota Polska"

Głos – GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Grabińska 33, 737 01 Czeski Cieszyn, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres: Redakcja „Głosu", ul. Strzelnicza 28, Czeski Cieszyn 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glos.live • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glos.live • Redaktorzy terenowi: Danuta Chlup, danuta.chlup@glos.live • Witold Kożdoń, kozdon@glos.live • Szymon Brandys, brandys@glos.live • Fotoreporter: Norbert Dąbkowski, dabkowski@glos.live • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glos.live • Projekt makiety: Jacek Utko • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, e-mail: info@glos.live • www.glos.live • Pismo wychodzi we wtorki i piątki • Dostawę prenumeratorom prowadzi Česká pošta, s.p., oddělení periodického tisku, Olšanská 38-9, 225 99 Praha 3. Zamówienia: www.periodik.cz, e-mail: postabo.prstc@cpost.cz • Reklamacje tel. 800 300 302 • Kolportaż: PNS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a. s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 2570-8708.

„Głos" należy do Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS

Filia Biblioteki Miejskiej przy ul. Havlíčka w Cz. Cieszynie zaprasza na pierwsze powakacyjne spotkanie z cyklu „Podróże bliskie i dalekie" w środę 19. 9. o godz. 17.00. O wędrówce przez „Izrael na własną rękę" opowie Izabela Kula.

WSPOMNIENIA

Śmierć jest przecinkiem w zdaniu twego losu.
R. Wojaczek

Dziś obchodziłaby swoje 63. urodziny, a 23 września minie druga bolesna rocznica, kiedy odeszła odpocząć nasza Kochana

śp. RENATA SIKORA
z Wędryni

Z miłością w sercu wspominają mąż Jan, brat Józef, syn Janusz i córka Dorota z rodzinami. GŁ-506

Miłość wszystko znosi,
wszystkiemu wierzy,
we wszystkim pokłada nadzieję,
wszystko przetrzyma.
Miłość nigdy nie ustaje.
1 Kor 13

Dnia 19 września 2018 obchodziłaby trzydzieste piąte urodziny nasza Kochana Córka

ANNA SZYMECZEK

a dnia 30 listopada 2018 wspomnimy siódmą rocznicę, gdy odeszła do Pana. Wszystkich, którzy ją znali i kochali, prosimy o modlitwę i chwilę wspomnień. Najbliżsi. GŁ-489

Dnia 19 września minie 9. rocznica od chwili, gdy nas na zawsze opuściła nasza Kochana

śp. DANUTA WAŁOSZEK

O chwilę wspomnień proszą najbliżsi.
RK-109

NEKROLOGI

Z boleścią w sercu zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że opuściła nas 15 września 2018 w wieku 91 lat nasza Ukochana Mamusia, Teściowa, Babcia, Prababcia, Szwagierka, Kuzynka i Ciocia

śp. PhMr LIDIA BAŁONOWA
z domu Lasotowa,
zamieszkała w Czeskim Cieszynie, Mánesa 12

Liturgia pogrzebowa naszej Drogiej Zmarłej odbędzie się w piątek 21. 9. 2018 o godz. 14.00 z kościoła ewangelickiego na Niwach w Czeskim Cieszynie. Po obrzędzie kremacja. W smutku pogrążeni syn i córka z rodzinami. GŁ-513

Żegnamy długoletnią chórzystkę „Harfy" oraz aktywną członkinię Klubu Kobiet

śp. LIDIĘ BAŁON

Rodzinie składamy wyrazy szczerego współczucia.
MK PZKO w Czeskim Cieszynie-Centrum. GŁ-509

Wszystkim, którzy w tak bolesnych dla nas chwilach dzielili z nami smutek i żal, krewnym, przyjaciołom, znajomym, Kołu PZKO z Suchej Górnej za kwiaty i wieńce, udział w pogrzebie oraz wyrazy współczucia po śmierci naszego Najdroższego

śp. inż. EDWARDA POLOKA

z całego serca dziękujemy. Pragniemy również serdecznie podziękować księdzu Januszowi Kożusznikowi za wzruszające poprowadzenie uroczystości pogrzebowej. Wyrazy wdzięczności składamy lekarkom rodzinnym – paniom MUDr Janinie Kryglowej i MUDr Joannie Zajączek-Kołorzowej za długoletnią opiekę lekarską, panu MUDr. Januszowi Bolkowi i pani Marii Glacowej z gabinetu kardiologicznego w Czeskim Cieszynie, a także pani MUDr Magdalenie Halámce z oddziału onkologicznego szpitala w Hawierzowie i Ostrawie. Szczególnie pragniemy podziękować pani MUDr Pavli Navrátilovej oraz całemu zespołowi medycznemu ostrawskiego hospicjum mobilnego „Ondrášek" za niezwykle troskliwą i fachową opiekę, wielkie zaangażowanie oraz ogromną serdeczność w ostatnich miesiącach i godzinach życia. Wszystkie życzliwe słowa i myśli pomagają nam przetrwać ten trudny czas. Żona Krystyna z dziećmi Joanną i Andrzejem. GŁ-510

PROGRAM TV

WTOREK 18 WRZEŚNIA

TVC 1
5.59 Studio 6 **9.00** Napisała: Morderstwo (s.) **9.50** Niezwykłe losy **10.45** My, uczęszczający do szkoły (s.) **11.45** Czarne owce **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Alfabet K plus X **15.00** Ratownicy (s.) **15.55** Napisała: Morderstwo (s.) **16.40** Podróżomania **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Doktor Martin (s.) **20.55** Ja, Mattoni (s.) **21.55** Most nad Sundem (s.) **23.00** Taggart (s.) **23.45** Wiem, że jesteś mordercą... (film) **1.25** Ciekawostki z regionów.

TVC 2
5.59 Dzień dobry **8.30** Cudowne przedszkole **9.00** Cudowna planeta **9.50** Pory roku na Ziemi **10.45** Czesi ratują **11.15** Królestwo natury **11.45** Strawa dla duszy & ciała **12.15** Nie poddawaj się **13.10** Chcesz je? **13.15** Ślady, fakty, tajemnice **13.45** Historie domów **14.05** Żydowskie zabytki **14.35** Odkryte skarby **15.25** Martin Luther **16.20** Najważniejsze operacje II wojny światowej **17.20** Świat z lotu ptaka **18.15** Zapach cypryjskiej kuchni z Miroslavem Donutilem **18.45** Wieczorynka **19.00** Przez ucho igielne **19.25** Rudolf II **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.10** Wielka Wojna Ojczyźniana **21.05** Adoptuj seniora **22.00** Żelazny wiek **22.55** House Of Cards (s.) **23.45** Szczęśliwa dolina (s.).

NOVA
5.55 Śniadanie z TV Nova **9.00** Ulica (s.) **10.00** Spece (s.) **10.55** Co o tym sądzą Czesi **12.00** Południowe wiadomości **12.25** Krok za krokiem (s.) **12.50** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **14.05** Detektyw Monk (s.) **15.55** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.25** Co o tym sądzą Czesi **18.25** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **21.40** Weekend **22.40** Training Day (s.) **23.35** Bez śladu (s.) **0.25** Detektyw Monk (s.).

PRIMA
6.20 Atomówki (s. anim.) **6.40** My Little Pony (s. anim.) **7.05** Jetelín (s.) **7.55** M.A.S.H. (s.) **9.20** Policja w akcji **10.20** Miłość w Nowym Jorku (film) **12.10** Południowe wiadomości **12.25** Gliniarz i prokurator (s.) **13.30** Ostatni gliniarz (s.) **14.25** Komisarz Rex (s.) **16.35** Popołudniowe wiadomości **16.50** Policja w akcji **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości **19.55** Top Star **20.15** Rodzina Krejzów (s.) **21.45** Glina (s.) **23.05** Top Star magazyn **23.55** Policja w akcji **0.50** 3+1 z Jetelína (s.) **1.10** Komisarz Rex (s.).

ŚRODA 19 WRZEŚNIA

TVC 1
5.59 Studio 6 **9.00** Napisała: Morderstwo (s.) **9.55** Ratownicy (s.) **10.45** Doktor Martin (s.) **11.45** Czarne owce **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Opowiadanie filmowe **14.50** Alfabet N plus Y **15.50** Napisała: Morderstwo (s.) **16.40** Podróżomania **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.05** Choleryk (s.) **21.05** Grzeczny chłopczyk (film) **22.25** Columbo (s.) **23.40** Most nad Sundem (s.) **0.40** AZ kwiz.

TVC 2
5.59 Dzień dobry **8.30** Cudowne przedszkole **9.00** Ostatni morscy nomadzi **9.50** Odkryte skarby **10.50** Apokalipsa: I wojna światowa **11.45** Nazistowscy zbrodniarze przed sądem **12.40** Dlaczego bieda? **13.30** Nasza wieś **14.00** Muzyczne wędrówki **14.25** Folklorika **14.55** Europa dziś **15.25** Lądowanie na komecie **16.10** Klucz **16.35** Adoptuj seniora **17.30** Z kucharzem dookoła świata **18.25** GEN – Galeria elity narodu **18.45** Wieczorynka **18.55** Babel **19.20** Niezrealizowane projekty **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Kamera w podróży **21.00** Podróż po irlandzkim Musterze **21.30** Zapach cypryjskiej kuchni z Miroslavem Donutilem **22.00** Bachory (film) **23.35** W imię ojczyzny (s.) **0.25** House Of Cards (s.).

POLECAMY

● **M.A.S.H.**
Wtorek, 18 września, godz. 7.55
PRIMA

● **Most nad Sundem**
Środa, 19 września, godz. 23.40
TVC 1

● **Kierunek wyspy karaibskie**
Czwartek, 20 września, godz. 10.45
TVC 2

NOVA
5.55 Śniadanie z TV Nova **8.50** Ulica (s.) **9.45** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **11.05** Co o tym sądzą Czesi **12.00** Południowe wiadomości **12.25** Krok za krokiem (s.) **12.50** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **14.05** Detektyw Monk (s.) **15.55** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.25** Co o tym sądzą Czesi **18.25** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Zamieńmy się żonami **21.35** Małe miłości **22.30** Training Day (s.) **23.25** Bez śladu (s.) **0.15** Detektyw Monk (s.).

PRIMA
6.20 Atomówki (s. anim.) **6.40** My Little Pony (s. anim.) **7.05** Jetelín (s.) **7.55** M.A.S.H. (s.) **9.20** Policja w akcji **10.20** Marta tańczy (film) **12.10** Południowe wiadomości **12.25** Gliniarz i prokurator (s.) **13.30** Ostatni gliniarz (s.) **14.25** Komisarz Rex (s.) **16.35** Popołudniowe wiadomości **16.50** Policja w akcji **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości **19.55** Top Star **20.15** Błękitny kod (s.) **21.35** Show Jana Krausa **22.40** Ojcowie na wychowawczym (s.) **23.50** Policja w akcji **0.50** 3+1 z Jetelína (s.) **1.05** Komisarz Rex (s.).

CZWARTEK 20 WRZEŚNIA

TVC 1
5.59 Studio 6 **9.00** Napisała: Morderstwo (s.) **9.50** Śladami gwiazd **10.15** Wiejski lekarz (s.) **11.00** Saturnin (s.) **11.45** Czarne owce **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Dworzec **14.15** Szosa **15.05** Ratownicy (s.) **15.55** Napisała: Morderstwo (s.) **16.45** Podróżomania **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Doktor Martin (s.) **20.55** Gejzer **21.25** Pr. dyskusyjny **22.25** Sprawy detektywa Murdocha (s.) **23.10** Kryminolog (s.) **0.10** AZ kwiz.

TVC 2
5.59 Dzień dobry **8.30** Cudowne przedszkole **9.00** Świat z lotu ptaka **9.55** Tajemnicza Brazylia **10.45** Kierunek wyspy karaibskie **11.25** Na winnym szlaku **11.55** Najważniejsze operacje II wojny światowej **12.55** Magazyn chrześcijański **13.20** Chcesz je? **13.25** Żydowskie zabytki **13.55** Strawa dla duszy i ciała **14.25** Martin Luther **15.20** Wielka Wojna Ojczyźniana **16.10** Niezrealizowane projekty **16.30** Początki autonomicznych samochodów **17.25** Pory roku na Ziemi **18.15** Podróż po irlandzkim Munsterze **18.45** Wieczorynka **19.00** Przygody nauki i techniki **19.25** Adam Zalužanský ze Zalužan **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Z kucharzem dookoła świata **21.00** Sri Lanka **21.35** Czesi ratują **22.00** Półmrok **22.30** Zamek w Czechach (film) **0.05** Queer.

NOVA
5.55 Śniadanie z TV Nova **8.50** Ulica (s.) **9.40** Zamieńmy się żonami **10.55** Co o tym sądzą Czesi **12.00** Południowe wiadomości **12.35** Krok za krokiem (s.) **12.55** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **14.15** Detektyw Monk (s.) **16.05** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.25** Co o tym sądzą Czesi **18.25** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **21.40** Gwiezdne życie **22.15** 300 (film) **0.35** Detektyw Monk (s.).

PRIMA
6.20 Atomówki (s. anim.) **6.40** My Little Pony (s. anim.) **7.05** Jetelín (s.) **7.55** M.A.S.H. (s.) **9.20** Policja w akcji **10.20** Mój syn i jego ojciec (film) **12.10** Południowe wiadomości **12.25** Gliniarz i prokurator (s.) **13.30** Ostatni gliniarz (s.) **14.30** Komisarz Rex (s.) **15.35** Policja Hamburg (s.) **16.35** Popołudniowe wiadomości **16.50** Policja w akcji **17.50** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości **19.55** Top Star **20.15** Rodzina Krejzów (s.) **21.45** Prima Partička **22.45** Tak jest, szefie! **0.00** Policja w akcji **1.00** 3+1 z Jetelína (s.) **1.25** Komisarz Rex (s.).

POST SCRIPTUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

NASI DZIAŁACZE

HENRYK KIEDROŃ

Fot. BEATA SCHÖNWALD

Początki mojego społecznikostwa sięgają czasów szkolnych, a potem działalności w SMP i Miejscowym Kole PZKO w Hawierzowie. Z dzisiejszej perspektywy to czasy bardzo odległe i chyba nie warto do nich wracać. Społecznikiem być jednak nie przestałem. Jestem aktywnym działaczem Miejscowego Koła PZKO w Ostrawie, od jego reaktywacji w 2006 roku zasiadam w jego zarządzie. Jest nas tam niewielu, dlatego zajmuję się tym, co w danej chwili jest akurat najbardziej potrzebne. Od bodajże siedmiu lat trwa też moja przygoda z Zespołem Pieśni i Ruchu Nieskoordynowanego „Niezapominajki". To taka przyjemna, choć czasochłonna, działalność rozrywkowa, która w praktyce oznacza co najmniej jedną próbę tygodniowo i jeden występ raz na dwa tygodnie. Moja aktywność społeczna związana jest również z moimi pozostałymi zainteresowaniami – pszczelarstwem i uprawą lilii. Należę do Związku Pszczelarzy w Karwinie oraz Związku Hodowców Lilii w Brnie. Pszczółki to mój niezawodny sposób na relaks i myślę, że będą mi towarzyszyć do końca moich dni. Gorzej natomiast potoczyły się losy lilii, zdziesiątkowanych przez myszy. I chociaż moja uprawa tych kwiatów już nie jest taka jak dawniej, obowiązki wobec stowarzyszenia pozostały i nadal redaguję kwartalnik związku. Jako aktywny zawodowo emeryt dzielę więc swój wolny czas pomiędzy działalność społeczną, hobby i, jakże inaczej, wizyty wnuków i dopiero co urodzonej wnuczki. **(sch)**

MINIKWADRAT MAGICZNY I

Pionowo i poziomo jednakowo:

1. N dla chemika
2. nad zalewem, blisko Warszawy
3. jezioro na Mazurach
4. wymaga udowodnienia

Wyrazy trudne lub mniej znane:
ORZYSZ **(BJK)**

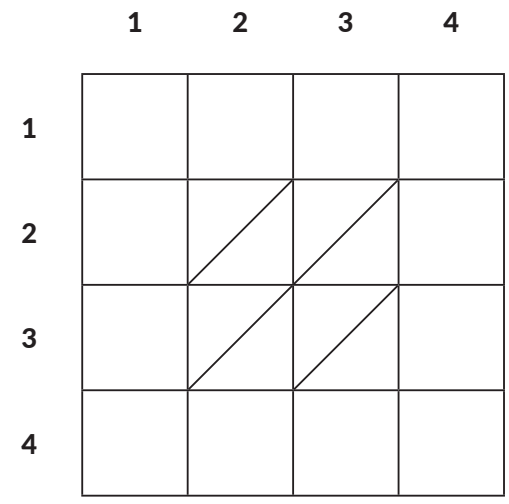

MINIKWADRAT MAGICZNY II

Pionowo i poziomo jednakowo:

1. rysunkowy lub mieszkalny
2. „... Schindlera", film S. Spielberga
3. przerwa w murze lub ścianie
4. nacięcie na kiju lub dzielnica Bytomia
(BJK)

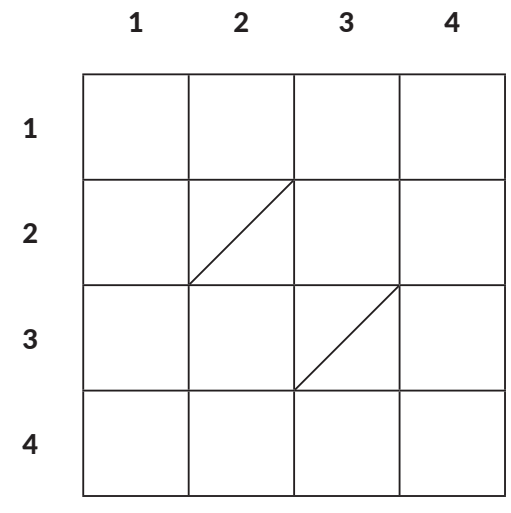

ROZETKA

Rozwiązaniem dodatkowym jest dokończenie fraszki Jana Izydora Sztaudyngera:
„Czasem ot tak, mimochodem,
Coś czegoś staje się..."

1. silne napady duszności, dychawica
2. mniejszy od czekolady
3. miał ją Alladyn
4. ryczy w oborze
5. gaz szlachetny o liczbie atomowej 18,
6. koński sprint
7. miasto studiów Mikołaja Kopernika
8. czar, powab, urok, piękność
9. wakacje pracownika
10. bogaty chłop w Niemczech
11. Niki ..., słynny kierowca Formuły 1
12. Brandenburska w Berlinie
13. na piersi bohatera
14. zdekonspirowanie się organizacji

Wyrazy trudne lub mniej znane: WSYPA **(BJK)**

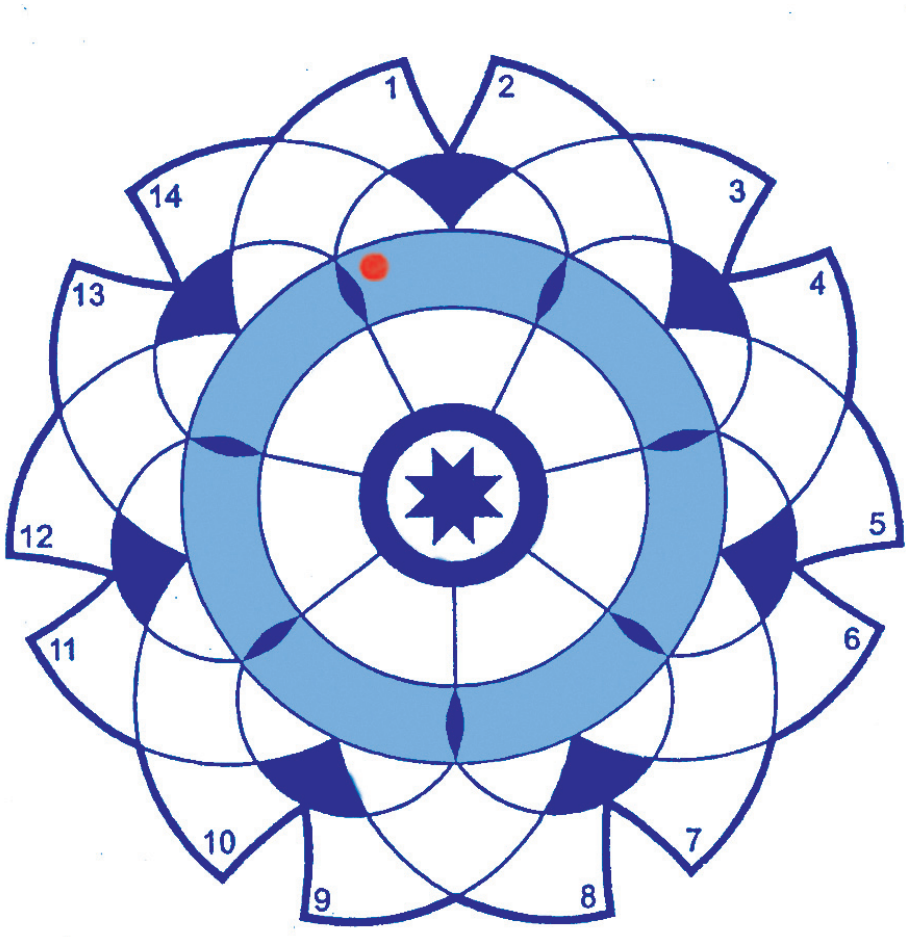

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana książka. Termin ich nadsyłania upływa w piątek 28 września 2018 r. Nagrodę książkową za rozwiązanie zadań z 4 września 2018 otrzymuje **Jan Kawulok z Łomnej Dolnej.**

Rozwiązanie minikwadratu magicznego I z 4 września:
1. PISK **2**. IKONA **3**. SNACK **4**. KAKA
Rozwiązanie minikwadratu magicznego II z 4 września:
1. GRAB **2**. RONDEL **3**. ADENKA **4**. BLAT
Rozwiązanie logogryfu łukowatego z 4 września:
PIEKĄ